

Powszechny

Dziennik praw krajowych i rządowych

dla

**kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi z Księstwami
Oświęcimskim i Zatorskim tudzież z Wielkiem
Księstwem Krakowskim.**

Część XIX.

Wydana i rozesłana dnia 8. Listopada 1851.

Allgemeines

Landes - Gesetz - und Regierungsblatt

für das

**Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern An-
schwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.**

XIX. Stück.

Ausgegeben und versendet am 8. November 1851.

Jahrgang 1851.

109.

Rozrządzenie Ministerstwa handlu z dnia 1. Lutego 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XL. nr. 132, wydana dnia 28. Maja 1851),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych,

względem zniesienia przymusowego frankowania pocztowego między Austryą a Królestwem Polskiem.

Ponieważ w skutek Najwyższego rozkazu Najjaśniejszego Cesarza Rosyi administracya pocztowa w Królestwie Polskiem z dniem 13./1. Stycznia 1851 do ces. departamentu poczt państwa w Petersburgu została przeniesioną, a zarazem temu odpowiednio, między ces.-austryackim a ces.-rosyjskim rządem ugoda stała, ażeby postanowienia zawartej między Austryą i Rosyą addycyjnalnej konwencyi pocztowej z d.26./14. Lipca 1849 zastosowanie otrzymały także i na korespondencyją aust.-polską, przeto począwszy od 13./1. Marca 1851, znosi się dotychczasowy przymus frankowania między Austryą a Królestwem Polskiem, zaczętem też listy od dnia wspomnionego, wystosowane do królestwa Polskiego, mogą być albo bez wszelkiej opłaty portoryjum podawane, albo w opłaceniu należytości portorycznej, mającej być podzieloną między kasą austryacką a polską, wynoszącej 20 kr. (20 kopijek w srebrze) od listu pojedynczego, $\frac{3}{4}$ łóta wiedeńskiego (1 łót rosyjski) wazącego, aż do miejsca przeznaczenia frankowane.

Blizsze dotyczące rozporządzenia, zostaną przez jeneralną dyrekeyję komunikacyi i dyrekeyję pocztowe w krajach koronnych obwieszczone.

Bruck m. p.

110.

Rozrządzenie Ministerstwa handlu z dnia 3. Lutego 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XL. nr. 133, wydana dnia 28. Maja 1851),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych,

względem wolności portoryjum urzędu centralnego do nadzoru wolnej żeglugi na rzece Po ustanowionego.

Ministryjum handlu widzi się spowodowanem rozporządzić, ażeby ze strony c. k. urzędów pocztowych, za wolne od portoryjum uważane były przesyłki urzędowe tak urzędu centralnego we Ferrara, do dozorowania wolnej żeglugi na rzece Po ustanowionego, jako też i urzędów, wzdłuż tej rzeki do pobierania należytości ustanowionych, a to nietylko w korespondencyi wzajemnej, ale i z cesarskimi władzami i urzędami.

Bruck m. p.

Erlaß des Handelsministeriums vom 1. Februar 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, XL. Stück, Nr. 132, ausgegeben am 28. Mai 1851),

giltig für alle Kronländer,

betreffend die Aufhebung des Postfrankirungszwanges zwischen Oesterreich und dem Königreiche Polen.

Da zufolge Allerhöchsten Befehles Seiner Majestät des Kaisers von Rußland die Postverwaltung des Königreiches Polen vom 13./1. Jänner 1851 angefangen an das kaiserliche Reichspostdepartement in St. Petersburg übergegangen ist, und in Uebereinstimmung hiermit, zwischen der kaiserlich-österreichischen und kaiserlich-russischen Regierung die Vereinbarung getroffen worden ist, daß die Bestimmungen der zwischen Oesterreich und Rußland abgeschlossenen Addizional-Post-Konvention vom 26./14. Juli 1849 auch auf die österreichisch-polnische Korrespondenz Anwendung finden sollen, so wird vom 13./1. März 1851 angefangen der bisherige Frankirungszwang zwischen Oesterreich und dem Königreiche Polen aufgehoben, und können vom genannten Tage an die Briefe nach dem Königreiche Polen entweder ohne alle Portozahlung aufgegeben oder mittelst Entrichtung der zwischen der österreichischen und polnischen Postkasse zu theilenden Portogebühr von 20 kr. (20 Kopeken Silber) für den einfachen $\frac{3}{4}$ Wiener Loth (1 Loth Russisch) schweren Brief bis zum Bestimmungsorte frankirt werden.

Die näheren bezüglichlichen Anordnungen werden von der Generaldirektion für Kommunikationen und den Postdirektionen der Kronländer bekannt gemacht.

Bruck m. p.

Erlaß des Handelsministeriums vom 3. Februar 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, XL. Stück, Nr. 133, ausgegeben am 28. Mai 1851),

giltig für alle Kronländer,

betreffend die Portofreiheit des Centralamtes zur Beaufsichtigung der freien Postschifffahrt.

Man findet sich zu der Anordnung bestimmt, daß die amtlichen Sendungen des in Ferrara zur Ueberwachung der freien Schifffahrt auf dem Po eingesetzten Central-Amtes und der längs dieses Flusses zur Gebühren-Einhebung aufgestellten Aemter im Verkehre unter sich und mit den landesfürstlichen Behörden und Aemtern von Seite der k. k. Postämter portofrei behandelt werden.

Bruck m. p.

111.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcji skarbowej z dnia 3. Marca 1851,

wydane do wszystkich kameralnych Administracyj powiatowych i urzędów wykonawczych,

którem ustanowiono cło pięciu złotych reńskich od setnara cynkweisu.

Na zapytanie, podług której pozycyi taryfy pojawiający się w nowszych czasach w handlu towar „cynkweis,“ to jest sól cynkowa, składająca się z węglanu niedokwasu cynku z wodanem cynku powinien być ocelony, wysokie Ministerstwo skarbu, zniósłszy się z Ministerstwem handlu, postanowiło rozporządzeniem z dnia 25. Stycznia 1851, do l. 2225, że od cynkweisu, podobnie jak od blejwasu podług 126 pozycyi taryfy celnej *) cło w ilości pięciu złotych reńskich od wiedeńskiego cetnara sporo pobierane być ma.

Krajewski w. r.

112.

Rozporządzenie krajowej Dyrekcji skarbowej z dnia 3. Marca 1851,

wydane do wszystkich powiatowych Administracyj skarbowych i urzędów wykonawczych,

którem ustanowiono cło wehodowe od cynjanu sody.

Wysokie Ministerstwo skarbu, odpowiadając na uczynione sobie w tej mierze zapytanie, postanowiło rozporządzeniem z dnia 26. Stycznia 1851, że cynijan sody jako sól nie podciągnięta pod osobne cło wobowiązujących przepisach taryfowych, podpada podług pozycyi 14. szczegółowej taryfy z dnia 4. Czerwca 1844 **) cłu wehodowemu 10 zr. (dziesięciu złotych reńskich) od cetnara sporko, gdyż według wstępu do wzmiankowanej taryfy szczegółowej pozycya 423 taryfy celnej z dnia 1. Listopada 1838 ***) jest zniesiona, a zatem zniesione jest także postanowienie, mocą którego oprócz saletranu sody, osobno taryfowanego, wszystkie inne rodzaje sody pod pozycyję 549 (soda t.j. węglan sody) były podciągnięte

Krajewski w. r.

*) W Zbiorze ustaw prowinc. z roku 1839 Części I. l. 18. str. 42.

**) W Zbiorze ustaw prowinc. z roku 1844 Części I. l. 98. str. 266.

***) W Zbiorze ustaw prowinc. z roku 1839 Części I. l. 18. str. 42.

111.

Erlaß der Finanz-Landes-Direktion vom 3. März 1851,

an sämtliche Kameral-Bezirks-Verwaltungen und ausübende Aemter,

womit die Verzollung für Zinkweiß (Zinksalz) mit Fünf Gulden vom Zentner festgesetzt wird.

Das hohe Finanz-Ministerium hat zufolge Erlaßes vom 25. Jänner 1851 Z. 2225 über die vorgekommene Anfrage, nach welcher Tarifpost der in neuerer Zeit im Handel vorkommende Artikel „Zinkweiß“ ein aus kohlen-saurem Zinkoryd und Zink-orydhydrat bestehendes Zinksalz zu verzollen sei, im Einvernehmen mit dem Handelsministerium angeordnet, daß Zinkweiß, so wie Bleiweiß nach Post 126 des Zolltarifes *) mit Fünf Gulden vom Wiener Zentner Sporko in die Verzollung zu nehmen sei.

Krajewski m. p.

112.

Erlaß der Finanz-Landes-Direktion vom 3. März 1851,

an sämtliche Kameral-Bezirks-Verwaltungen und ausübende Aemter.

die Erhebung des Eingangszolles für zinn-sauren Natron betreffend.

Das hohe Finanz-Ministerium hat über eine Anfrage mit dem Erlaße vom 26. Jänner 1851 Z. 38981 entschieden, daß zinn-saures Natron als ein in den in Wirksamkeit stehenden Tarifs-Vorschriften nicht einem besonderen Tariffasse zugewiesenes Salz, nach der Post Nr. 14 des Spezial-Tarifes vom 4. Juni 1844 **) dem Eingangszolle von 10 fl. (Zehn Gulden) vom Zentner Sporko unterliegt, da nach der Vorerinnerung zu dem erwähnten Spezial-Tarife die Post Nr. 423 des Zoll-Tarifes vom 1. November 1838 ***), somit auch die Bestimmung aufgehoben ist, wornach außer dem besonders tarifirten salpetersaurem Natron (Chili-Salpeter), alle übrigen Natron-Gattungen der Tarifpost 549 (Soda d. h. kohlen-saures Natron) zugewiesen waren.

Krajewski m. p.

*) In der Provinzial-Gesetzsammlung vom Jahre 1839, I. Abtheilung, Nr. 18, Seite 42.

**) In der Provinzial-Gesetzsammlung vom Jahre 1844, I. Abtheilung, Nr. 98, Seite 266.

***) In der Provinzial-Gesetzsammlung vom Jahre 1839, I. Abtheilung, Nr. 18, Seite 42.

113.

**Uwiedomienie Rządu krajowego z dnia 4. Marca 1851 ^{*)},
o uchyleniu uwzględnienia w opłacie myta, przyznanego podwodom
chłopskim z Wielkiego Księstwa Krakowskiego.**

Odnosnie do okólnika z dnia 30. Września 1850 za l. 47261 ^{**)}, podług którego dobrodziejstwo dekretem kamery nadwornej z dnia 7. Sierpnia 1830 za l. 28834/1848 ^{***)} podwodom chłopskim w Galicyi przyznane, jako na wszystkich stacyjach myta drogowego i mostowego, i na przewozach tylko połowę taryfowej należitości od tych podwód płaćć mają. z dniem pierwszym Listopada roku tysiąc ośmset pięćdziesiątego trzeciego ustaje. w skutek rozporządzenia wysokiego Ministerstwa skarbu z dnia 30. Stycznia 1851 za l. 2846141 czyni się niniejszem wiadomo, iż to uchylenie zastosowane być ma także co do dobrodziejstwa podwodom chłopskim w Wielkiem Księstwie Krakowskiem okólnikiem z dnia 2. Października 1847 za l. 68160 ^{****)} w opłacie myta przyznanego.

Goluchowski m. p.

114.

Odezwa Rządu krajowego z dnia 10. Marca 1851,

do Wydziału stanowego,

o najwyższem postanowieniu Jego c. k. Mości, jako wychowańcy Akedemij wojskowych na funduszu skarbowym tamże umieszczeni, wyjąwszy przypadki udowodnionej fizycznej niezdolności, przed ukończeniem całego kursu naukowego, rodzicom lub opiekunom swoim pod żadnym warunkiem powróćć nie mogą, tudzież że ci z tej przyczyny odtąd co do każdego nowo - wstępującego wychowauca w tym względzie rewers wystawić powinni.

Najjaśniejszy Pan raczył pod dniem 7. Grudnia 1850 postanowić, jako wychowauicy akademij wojskowych, na funduszu skarbowym umieszczeni, wyjąwszy przypadki udowodnionej fizycznej niezdolności, rodzicom przed ukończeniem całego kursu naukowego, pod żadnym warunkiem na powrót oddani być nie mogą, i że rodzice, lub dotycząca opieka sierót odtąd co do każdego nowo wstępującego wychowauca złożyć mają rewers, jako z takim żądaniem nigdy się nie odezwą.

Stosownie do tego najwyższego postanowienia do próśb wnoszonych o bezpłatne posady skarbowe w c. k. akademii inżynierów, i w akademii wojskowej wiedeńsko-neusztadzkiej na przyszłość dołączane być mają rewersa następującej osnowy:

^{*)} Rozporządzeniem krajowej Dyrekeyi skarbowej z dnia 16. Lutego 1851, za l. 7096 zawiadomiono o tem wszystkie powiatowe Administracyje skarbowe.

^{**)} W Dzienniku praw krajowych z r. 1850, nr. XIX. str. 553.

^{***)} W Zbiorze ustaw prowinc. z r. 1830, nr. 162 str. 362.

^{****)} Podobnie w Zbiorze ustaw prowinc. z r. 1847 pod l. 152

113.

Kundmachung des Landesguberniums vom 4. März 1851 *), über die Aufhebung der den Bauernfuhrn aus dem Großherzogthume Krakau zugestandenen Mauthbegünstigung.

Mit Beziehung auf das Kreisschreiben vom 30. September 1850 Z. 47261 **), laut welchem die den Bauernfuhrn in Galizien mit dem Hofkammerdekrete vom 7. August 1830 Z. 28834/1848 ***) zugestandene Begünstigung, daß für sie bei sämtlichen hiesigen Weg- und Brückenmauthstationen und Ueberfuhrn nur die Hälfte der tarifmäßigen Gebühr entrichtet werden darf, mit 1. November des Jahres Eintausend Achthundert Drei und Fünzig aufzuheben hat, wird hiemit bekannt gemacht, daß diese Aufhebung zu Folge Erlaßes des hohen Finanz=Ministeriums vom 30. Jänner 1851 Z. 2846/141 auch für die Bauernfuhrn aus dem Großherzogthume Krakau rückichtlich der denselben laut Kreisschreibens vom 2. Oktober 1847 Z. 68160 ****) zugestandenen Mauthbegünstigung zu gelten hat.

Goluchowski m. p.

114.

Eröffnung des Landesguberniums vom 10. März 1851,

an den landständischen Ausschuß,

mit der Allerhöchsten Bestimmung Seiner Majestät, wornach Aeraerial=Zöglinge der Militär=Akademien, erwiesene physische Untauglichkeit abgerechnet, vor Beendigung des ganzen Lehrkurses ihren Eltern oder Vormundschaften unter keiner Bedingung zurückgegeben werden dürfen, daher letztere von nun an für jeden neu eintretenden Zögling den Revers hierüber einzulegen haben.

Seine Majestät haben unter 7. Dezember 1850 zu bestimmen geruht, daß Aeraerial=Zöglinge der Militär=Akademie, erwiesene physische Untauglichkeit abgerechnet, vor der Beendigung des ganzen Lehrkurses ihren Eltern unter keiner Bedingung zurückgegeben werden dürfen, und daß letztere, oder bei Waisen die betreffende Vormundschaft von nun an für jeden neu eintretenden Zögling den Revers einzulegen haben, daß sie ein solches Verlangen nie stellen werden.

Hiernach müssen künftig die Eingaben um ararische Freiplätze in der k. k. Ingenieur=Akademie und in der Wiener=Neuprädter Militär=Akademie mit folgendem Reverse begleitet sein.

*) Mit dem Erlaße der Finanz=Landes=Direktion vom 16. Februar 1851 Z. 7096 sind davon auch sämtliche Kameral=Bezirks=Verwaltungen in Kenntniß gesetzt worden.

**) Im Landesgesetzblatte vom Jahre 1850, XIX. Stück, Nr. 553.

***) In der Provinzial=Gesetzsammlung vom Jahre 1830, Nr. 162, Seite 362.

****) Desgleichen in jener vom Jahre 1847 unter Nr. 152.

„Nizej podpisany oświadczam niniejszem, że mojego syna (pupila), jeżeliby „jako wychowaniec do c. k. akademii N. na fundusz skarbowy przyjętym „został, przed zupełnem ukończeniem kursu naukowego, wyjąwszy przypadek udowodnionej fizycznej niezdolności jego do stanu wojskowego, z żadnego „innego powodu z tego zakładu nie odbiorę.“

W skutek rozporządzenia wysokiego Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 3. Marca 1851, to nowe postanowienie w tym celu Wydziałowi stanowemu się udziela, aby się według onego ściśle zachowywał tak rozpisując konkurs, jako też przyjmując prośby, o udzielenie miejsc podawane.

Goluchowski m. p.

115.

Rozporządzenie Ministra wyznań i oświecenia z d. 29. Kwietnia 1851*),

(w Dzienniku praw państwa, część XL. nr. 134 wydana dnia 28. Maja 1851),
obowiązujące w krajach koronnych Austrii wyższej i niższej, Solnogradzie, Tyrolu, Styryi, Karyntyi,
Krajinie i Tryjeście i w Pobrzeżu w Dalmacyi, w Czechach, Morawii, Szląsku, Galicyi i na Bukowinie,

w przedmiocie egzaminów półrocznych uczniów prywatnych w gimnazyjach.

Wydarzył się przypadek, iż uczniowie prywatni, zapisani na gimnazyjum publicznem, poddani zostali tylko pod egzamin ustny, z zaniechaniem egzaminu pismienego.

Podobne postępowanie nie leży ani w naturze rzeczy, ani też w przepisie o nauce prywatnej z d. 18. Października 1850 (Dzien. pr. pańs. Nr. 443), tenże bowiem ostatni stanowi wyraźnie, iż stosownie do prawa, zapisani na gimnazyjum prywatnyści mają obowiązek stawiania się regularnie na egzamina półroczne.

Na mocy zaś §. 73. obowiązującego zarysu organizacyjnego, obowiązani są uczniowie gimnazyjalni, odbywający nauki publicznie, poddać się w końcu drugiego półroczu egzaminowi promocyjnemu na piśmie z niektórych przedmiotów, wymienionych tam.

Nie może zatem podlegać najmniejszej wątpliwości, iż uczniowie prywatni taki sam mają obowiązek, zwłaszcza, że do ocenienia ich prac pismiennych w ciągu półroczu brakuje punktów oparcia, u publicznych miejsce mających.

*) Rozporządzeniem krajowej władzy szkolnej z dnia 17. Maja 1851, za l. 998 S. obwieszczone było to rozporządzenie minister. wszystkim dyrekcjom gimnazyjów dla jak najściślejszego zachowania.

„Ich Endesgefertigter erkläre hiermit meinen, als Merarial-Zögling in die k. k. Akademie aufzunehmenden Sohn (Mündel) vor Beendigung des „vollständigen Lehrkurses, erwiesene physische Untauglichkeit zum Militär-Stande ausgenommen, unter keiner wie immer gearteten Veranlassung aus dieser Anstalt herauszunehmen.“

In Folge Erlasses des hohen Ministeriums des Innern vom 3. März 1851 Z. 2831 wird diese neue Anordnung Einem 2c. 2c. zu dem Zwecke mitgetheilt: damit sowohl bei Ausschreibung von Konkursen, als bei Annahme der Bewerbungsgesuche dieselbe genau beobachtet werde.

Goluchowski m. p.

115.

Verordnung des Ministers des Kultus und Unterrichts vom 29. April 1851, *)

(im Reichs-Gesetzblatte, XL. Stück, Nr. 134, ausgegeben am 28. Mai 1851),

wirksam für die Kronländer Oesterreich ob der Enns, Nieder-Oesterreich, Salzburg, Tirol, Steiermark, Kärnten, Krain, Triest und Küstenland, Dalmazien, Böhmen, Mähren, Schlesien, Galizien und Bukowina,

betreffend die Semestral-Prüfungen der Privatschüler an Gymnasien.

Es ist der Fall vorgekommen, daß an einem öffentlichen Gymnasium die bei demselben eingeschriebenen Privatschüler bloß einer mündlichen und nicht auch einer schriftlichen Semestralprüfung unterzogen worden sind.

Ein solcher Vorgang ist weder in der Natur der Sache, noch in der Vorschrift über den Privatunterricht vom 18. Oktober 1850 (Reichsgesetzblatt Nr. 443) gegründet; denn die letztere setzt ausdrücklich fest, daß ordentlich eingeschriebene Privatisten eines Gymnasiums verpflichtet sind, sich regelmäßig zu den Semestralprüfungen zu stellen.

Nun müssen sich aber öffentlich studirende Gymnasialschüler zu Ende des zweiten Semesters vermöge des bereits in Wirksamkeit stehenden §. 73 des Organisations-Entwurfes aus einigen dort namentlich bezeichneten Lehrgegenständen einer schriftlichen Beförderungsprüfung unterziehen.

Es kann demnach keinem Zweifel unterliegen, daß auch den Privatschülern eine gleiche Verpflichtung um so mehr obliegt, als über ihre schriftlichen Leistungen während des Semesters keine Anhaltspunkte vorhanden sind, wie solches bei öffentlichen Schülern der Fall ist.

*) Mit dem Erlaße der Landes-Schulbehörde vom 17. Mai 1851 Z. 998 S. ist diese Ministerial-Verordnung sämtlichen Gymnasial-Direktionen zur genauesten Nachachtung bekannt gemacht worden.

Przy końcu pierwszego półroczu wprowadzić z reguły nie ma miejsca egzamin półroczny co do uczniów publicznych (§.75. zarysu org.); nauczyciele bowiem mogą ustanowić klasę promocyjną, opierając się na zdaniu, powziętem o pracach uczniów w ciągu całego półroczu; co do uczniów prywatnych zaś, musi egzamin półroczny zastąpić miejsce egzaminów ustnych i pismiennych w czasie kursu, i dla tego ustnie i pismiennie odbywać się winien.

Thun m. p.

116.

Rozrządzenie Ministerstwa handlu z dnia 10. Maja 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XL. nr. 135, wydana dnia 28. Maja 1851),

którem się obwieszcza, iż w skutek najwyższego postanowienia z dnia 19. Kwietnia 1851, chileńska flaga handlowa w portach austriackich doznawać ma równych praw, co własna.

Na wniosek najpoddniejszy, przez Ministra spraw zewnętrznych zgodnie z Ministrem handlu uczyniony, raczył Najjaśniejszy Pan J. C. Mość najwyższem postanowieniem z dnia 19. Kwietnia 1851 zezwolić, ażeby odpowiednio urządzeniu, ze strony rządu rzeczypospolitej chileńskiej dla dobra okrętów austriackich wydanemu, jak długo takowe w mocy zostaje, z wstecznem działaniem od 1. Stycznia 1851, chileńska bandera handlowa w austriackich portach, co do należytości portowych i żeglugowych, równych doznawała korzyści, co własne i inne bandery uwzględnione.

Bruck m. p.

117.

Rozrządzenie Ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych z dnia 17. Maja 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XL. nr. 136. wydana dnia 28. Maja 1851),

w przedmiocie organizacyi dyrekeyj kierujących c.k. kolejami żelaznymi rządowymi, ustanowienia stanowezego takowych w Pradze, Peszcie, i utworzenia nowej w Gracu.

Najjaśniejszy Pan J. C. Mość raczył postanowieniem Swojem z dnia 14. Maja 1851, zatwierdzić uorganizowanie dyrekeyj, kierujących przy kolejach żelaznych rządowych. W skutek tego, ustanowione na mocy rozrządzeń z dnia 24. Kwietnia i 30. Maja 1850. w części XLIX. dz. pr. pań. z r. 1850. Nr. 153 i w cz. XCV. Nr. 282. prowizorycznie dla rządowej północnej kolei żelaznej w Pradze, i dla rządowej wschodnio-południowej kolei żelaznej w Peszcie, dyrekeyje kierujące, zostają stale postanowione; a ponieważ od 2. Czerwca 1851 puszczone dotąd w dzierżawę prowadzenie kolei żelaznej południowej przechodzi pod zarząd państwa, przeto ustanowioną zostaje niniejszem dla tejże kolei dyrekeyja kierująca, z siedziskiem w Gracu, która

Am Ende des ersten Semesters findet zwar (§. 75 des Organisations-Entwurfes) bei den öffentlichen Schülern eine Semestral-Prüfung in der Regel nicht Statt, weil die Festsetzung der Fortgangsklasse auf das Urtheil gegründet werden kann, welches die Lehrer im Laufe des ganzen Semesters über die Leistungen ihrer Schüler gewonnen haben; allein bei den Privatschülern muß den Abgang der mündlichen und schriftlichen Prüfungen während des Semesters die Semestral-Prüfung ersetzen, und folglich mündlich und schriftlich sein.

Thun m. p.

116.

Erlaß des Handelsministeriums vom 10. Mai 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, XL. Stück, Nr. 135, ausgegeben am 28. Mai 1851),
womit kundgemacht wird, daß in Folge Allerhöchster Entschließung vom 19. April 1851 die chilenische Handelsflagge in den österreichischen Häfen als begünstigte Flagge zu behandeln sei.

Ueber einen vom Minister des Aeußeren im Einverständnisse mit dem Handels-Minister erstatteten allerunterthänigsten Vortrag haben Seine Majestät mit der Allerhöchsten Entschließung vom 19. April 1851 zu genehmigen geruht, daß im Einklange mit der von der Regierung der Republik Chili zu Gunsten der österreichischen Schiffe erlassenen Verfügung, und so lange diese in Wirksamkeit bleibt, retroaktiv vom 1. Jänner 1851 angefangen die chilenische Handelsflagge in den österreichischen Häfen rückfichtlich der Hafen- und Schifffahrts-Gebühren den einheimischen und den sonst begünstigten Flaggen gleichgestellt werde.

Bruck m. p.

117.

Erlaß des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 17. Mai 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, XL. Stück, Nro. 136, ausgegeben am 28. Mai 1851),
wegen Organisirung von Betriebsdirektionen auf den k. k. Staatsseisenbahnen und definitiver Bestellung von solchen in Prag, Pesth und Errichtung einer neuen in Graß.

Seine Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 14. Mai 1851 die Organisirung der Betriebsdirektionen auf den Staatsseisenbahnen zu genehmigen geruht. Hiernach werden die zufolge der Erläße vom 24. April und 30. Mai 1850 (im XLIX. Stücke des Reichsgesetzblatte vom Jahre 1850, Nr. 153, und im XCV. Stücke, Nr. 272), für die nördliche Staatsseisenbahn in Prag und für die südöstliche Staatsseisenbahn in Pesth provisorisch errichteten Betriebsdirektionen nunmehr definitiv bestellt; und da mit 2. Juni 1851 der bisher verpachtete Betrieb der südlichen Staatsseisenbahn in die eigene Verwaltung des Staates übergeht, wird für diese Bahn eine Betriebsdirektion mit dem Siege zu Graß und in unmittelbarer Unterordnung unter die

z wyżej wspomnianym dniem rozpocznie czynności swoje, i podlegać będzie wprost c. k. jeneralnej dyrekcji komunikacji we Wiedniu.

Bruck m. p.

118.

Cesarskie rozporządzenie z dnia 19. Maja 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XL. nr. 137, wydana dnia 28. Maja 1851),

o zastosowaniu §. 34. zarysów nowego urzędu sadowego z dnia 14. Czerwca 1849 *).

Na wniosek Mego ministra sprawiedliwości i za poradą Mej Rady ministrów, tudzież po wysłuchaniu Mej Rady państwa, widząc się spowodowanym, względem zastosowania §. 34. zarysów nowego urzędu sadowego z dnia 14. Czerwca 1849 rozporządzić, iż na odwołania się od wyroków dawniejszych sądów pierwszej instancji, w drugiej sądy krajowe wyższe, a w trzeciej instancji trybunał najwyższy rozstrzygać winien.

To rozporządzenie odnosi się do wszystkich przypadków, dotąd prawomocnie jeszcze nie rozstrzygniętych.

Tylko w przypadkach, w których sąd krajowy w czasie obwieszczenia rozporządzenia niniejszego w drugiej instancji już zawyrokował, a przeciw kompetencji nie powstawano, albo w których kompetencję wprawdzie zaprzeczono, lecz opozycję w tej mierze odrzucono, rozstrzygać będzie wyższy sąd krajowy w trzeciej instancji.

Franciszek Józef m. p.

Krauss m. p.

119.

Cesarskie rozporządzenie z dnia 19. Maja 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XL. nr. 138, wydana dnia 28. Maja 1851),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, w których w mocy stoi dekret nadworny z dnia 2. Października 1830 do l. 2484 Zb. ust. sąd., i organiczna ustawa o urzędach sądowych z dnia 28. Czerwca 1850 dz. pr. pańs. Nro 258,

mocą którego znosi się dotychczasowe prawne postanowienie co do wyłączenia sędziego, zostającego ze stroną lub jej zastępcą w stosunku kontraktowym co do najmu lub dzierżawy, od wykonywania urzędu sędziowskiego w sprawach cywilnych, tejże strony dotyczących.

Rozporządzenie dekretu nadworno-sadowego z dnia 2. Października 1830. do l. 2484 Zb. ust. sąd. i organicznej ustawy z d. 28. Czerwca 1850 §. 137. g), dotyczące wyłączenia sędziego, zostającego ze stroną lub jej zastępcą w stosunku kon-

*) W tomie u zupełniającym dz. praw pańs. Nro 278.

k. k. Generaldirektion der Kommunikationen zu Wien errichtet, welche am eben erwähnten Tage in Wirksamkeit tritt.

Bruck m. p.

118.

Kaiserliche Verordnung vom 19. Mai 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, XL. Stück, Nro. 137, ausgegeben am 28. Mai 1851),
über die Anwendung des §. 34 der Grundzüge der neuen Gerichtsverfassung vom
14. Juni 1849 *).

Ueber Antrag Meines Justizministers und Einrathen Meines Ministerrathes und nach Anhörung Meines Reichsrathes habe Ich hinsichtlich der Anwendung des §. 34 der Grundzüge der neuen Gerichtsverfassung vom 14. Juni 1849 zu verordnen befunden, daß über Berufungen gegen die Entscheidungen der früher bestandenen Gerichte erster Instanz, in zweiter Instanz die Oberlandesgerichte und in der dritten Instanz der oberste Gerichtshof zu entscheiden haben.

Diese Verordnung hat für alle Fälle, welche bisher noch nicht rechtskräftig entschieden wurden, zu gelten.

Nur in jenen Fällen, in welchen ein Landesgericht zur Zeit der Kundmachung dieser Verordnung bereits in zweiter Instanz erkannt hat, ohne daß die Kompetenz desselben bestritten worden wäre, oder in welchen die Kompetenz zwar bestritten, aber der Einspruch zurückgewiesen worden ist, hat das Oberlandesgericht in dritter Instanz zu entscheiden.

Franz Joseph m. p.

Krauß m. p.

119.

Kaiserliche Verordnung vom 19. Mai 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, XL. Stück, Nro. 138, ausgegeben am 28. Mai 1851),
giltig für alle Kronländer, in welchen das Hofdekret vom 2. Oktober 1830, Z. 2484 der Justizgesetzsammlung und das organische Gesetz über die Gerichtsstellen vom 28. Juni 1850, Reichsgesetzblatt Nr. 258, in
Wirksamkeit ist,

womit die bestehende gesetzliche Bestimmung, wornach ein Richter, welcher mit einer Partei oder ihrem Vertreter im Vertragsverhältnisse der Miete oder der Pachtung steht, von der Ausübung des Richteramtes in bürgerlichen Rechtsangelegenheiten dieser Partei ausgeschlossen ist, aufgehoben wird.

Die Anordnung des Justiz-Hofdekretes vom 2. Oktober 1830, Z. 2484 der Justizgesetzsammlung und des organischen Gesetzes vom 28. Juni 1850, §. 137. g), wornach ein Richter, welcher mit einer Partei oder ihrem Vertreter im Vertragsver-

*) Im Ergänzungsbande des Reichsgesetzblattes, Nr. 278.

traktowym względem najmu lub dzierżawy, od wykonywania urzędu sędziowskiego w sprawach cywilnych do tej strony należących, zostaje na wniosek Rady Ministrów i po wysłuchaniu Rady państwa, zniesionem, a oraz zastrzega się stronie, która sądzi ważne mieć powody do powołania o zupełnej bezstronności sędzi takiego upraszać o usunięcie tego sędzi i delegowanie innego, w myśl §§. 140 i 141 organicznej ustawy z dnia 28. Czerwca 1850.

Franciszek Józef m. p.

Krauss m. p.

120.

Cesarskie rozporządzenie z dnia 20. Maja 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XL. nr. 139, wydana dnia 28. Maja 1851),
obowiązujące w tych krajach koronnych, w których zaprowadzoną jest ustawa o procedurze karnej z dnia 17. Stycznia 1850,

co do postępowania przy oznaczeniu stosownej kary dla tych zbrodniarzy, którzy uwolnieni zostali od kary śmierci, wyrzeczonej przez trybunały przysięgłych.

Na wniosek Mejo ministra sprawiedliwości, za poradą Mej Rady ministrów i po wysłuchaniu Mej Rady Stanu, rozporządzam, iż w tych przypadkach, w których spowodowany będę darować z łaski zasłużoną karę śmierci zbrodniarzowi, na śmierć przez sąd przysięgłych skazanemu, co do stosownej kary, mającej zamiast kary śmierci być wyznaczoną, orzekać winien najwyższy trybunał. po wysłuchaniu prokuratora jeneralnego — na posiedzeniu tajnem.

Franciszek Józef m. p.

Krauss m. p.

121.

Rozporządzenie Ministerstwa spraw wewnętrznych z d. 22. Maja 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XL. nr. 140, wydana dnia 28. Maja 1851),
którem się upuszcza kapitulantom wojskowym do e.k. żandarmerji krajowej wstępującym, opędzanie własnym kosztem pierwszej wkładki do masy (§. 68. organicznej ustawy żandarmeryjnej z dnia 18. Stycznia 1850. dz. praw pańs. cz. XII. Nr. 19).

Najwyższem postanowieniem z dnia 2. Maja 1851 raczył Najjaśniejszy Pan Jego Ces. Mość najłaskawiej zatwierdzić, iż wysłużeni kapitulanci wojskowi już dymisyonowani, albo aż do dymisji urlopowani, jeżeli zresztą potrzebne mają przymioty, aż do zupełnego kompletowania pułków żandarmeryjnych, podobnie jak to dozwolonem jest dla ludzi z wojska przechodzących, z upuszczeniem pierwszej

hältnisse der Miethe oder der Pachtung steht, von der Ausübung des Richteramtes in bürgerlichen Rechtsangelegenheiten dieser Partei ausgeschlossen ist, wird nach dem Antrage des Ministerrathes und Anhörung des Reichsrathes aufgehoben, es bleibt jedoch der Partei, welche Gründe zu haben glaubt, in die volle Unbefangenheit eines solchen Richters Zweifel zu setzen, vorbehalten, wegen Ablehnung dieses Richters und Delegation eines anderen, im Sinne der §§. 140 und 141 des organischen Gesetzes vom 28. Juni 1850, einzuschreiten.

Franz Joseph m. p.

Krauß m. p.

120.

Kaiserliche Verordnung vom 20. Mai 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte XL. Stück, Nr. 139, ausgegeben am 28. Mai 1851),
giltig für jene Kronländer, in welchen die Strafprozeßordnung vom 17. Jänner 1850 eingeführt ist,

über das Verfahren bei Bestimmung einer angemessenen Strafe für jene Verbrecher, welchen die durch die Schwurgerichtschöffe verhängte Todesstrafe nachgesehen wird.

Ueber Antrag Meines Justizministers, über Einrathen Meines Ministerrathes und nach Anhörung Meines Reichsrathes verordne Ich, daß in denjenigen Fällen, in welchen Ich Mich bewogen finde, einem von dem Schwurgerichte zum Tode verurtheilten Verbrecher die verwirkte Todesstrafe aus Gnade nachzusehen, über die angemessene Strafe, welche anstatt der Todesstrafe zu verhängen ist, von dem obersten Gerichtshofe, nach Vernehmung des Generalprokurators, in nicht öffentlicher Sitzung zu erkennen sei.

Franz Joseph m. p.

Krauß m. p.

121.

Erlaß des Ministeriums des Innern vom 22. Mai 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, XL. Stück, Nr. 140, ausgegeben am 28. Mai 1851),
wodurch den in die k. k. Landes-Gensd'armee eintretenden Militär-Kapitulanten die Bestreitung der ersten Masse-Einlage aus Eigenem (§. 68 des organischen Gensd'armee-Gesetzes, Reichsgesetzblatt, XII. Stück, Nr. 19, ausgegeben am 25. Jänner 1850) nachgesehen wird.

Seiner Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 2. Mai 1851 Allergnädigst zu genehmigen geruht, daß ausgediente, bereits entlassene oder bis zur Entlassung beurlaubte Militär-Kapitulanten, soferne dieselben sonst die erforderlichen Eigenschaften besitzen, bis zur vollständigen Kompletirung der Gensd'armee-Regimenter, ebenso, wie es in Ansehung der aus der Armee übertretenden Mannschaft gestattet ist,

wkładki do masy, którą w takim razie eraryum na siebie bierze, do żandarmeryi krajowej przyjętymi być mogą.

Bach m. p.

122.

Cesarskie rozporządzenie z dnia 23. Maja 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XL. nr. 141, wydana dnia 28. Maja 1851)
obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, w których w wykonaniu stoi ustawa o postępowaniu karnem
z dnia 17. Stycznia 1850,

którem się reguluje postępowanie, dotyczące wniosków na nadzwyczajne złagodzenie kar, wyznaczonych przez trybunały przysięgłych.

Na wniosek Mejo ministra sprawiedliwości i za poradą Mej Rady ministrów widzę się, po wysłuchaniu Mej Rady państwa, względem nadzwyczajnego złagodzenia kar mających być wyznaczonemi na zbrodnię przez trybunały przysięgłych, następujący zatwierdzić przepis:

Jeżeli trybunał przysięgłych, przy obradowaniu nad wyznaczeniem kary na zbrodniarza, za winnego uznanego, sądzi, że takowy godzien jest ulżenia kary leżącego po za zakresem prawa, sądom przysięgłych, §^{fem} 346. ustawy o postępowaniu karnem przyznanego, winien wprowadzić trybunał przysięgłych wydać wyrok w obrębach praw swych i ogłosić go; wszelkie atoliż akta wraz z wnioskiem swym złagodzenia, przestać najwyższemu trybunałowi, który o tem stanowić będzie na posiedzeniu tajnem za wysłuchaniem prokuratora jeneralnego.

Jeżeli przeciw takiemu wyrokowi trybunału przysięgłych wytoczono zażalenie nieważności, najwyższy trybunał sądowy i kasacyjny winien najprzód to rozstrzygnąć, a gdy uzna rzecz tę do odrzucenia, zawyrokujeć względem złagodzenia kary na posiedzeniu tajnem.

Zresztą dozwala się trybunałowi przysięgłych, przy ogłoszeniu wyroku swego namienić, iż widzi się spowodowanym polecić skazanego najwyższemu trybunałowi końcem dalszego złagodzenia kary.

Franciszek Józef m. p.

Krauss m. p.

mit Rücksicht von der ersten Masse = Einlage, welche in diesem Falle das Aerar übernimmt, in die Landes = Gensd'armirie aufgenommen werden dürfen.

Bach m. p.

122.

Kaiserliche Verordnung vom 23. Mai 1851,

(im Reichs = Gesetzblatte, XL. Stück, Nr. 141, ausgegeben am 28. Mai 1851),
giltig für jene Kronländer, in welchen die Strafprozeßordnung vom 17. Jänner 1850 in Wirksamkeit steht,

wodurch das Verfahren über Anträge auf die außerordentliche Milde rung der durch die Schwurgerichtshöfe verhängten Strafen geregelt wird.

Ueber Antrag Meines Ministers der Justiz, und über Einrathen Meines Ministerrathes, habe Ich nach Anhörung Meines Reichsrathes, in Beziehung auf die außerordentliche Milde rung der, durch die Schwurgerichtshöfe zu verhängenden Strafen gegen Verbrechen, folgende Vorschrift zu genehmigen befunden:

Wenn ein Schwurgerichtshof bei der Berathung über die Bestimmung der Strafe eines für schuldig erkannten Verbrechers erachtet, daß derselbe einer solchen Milde rung der Strafe würdig sei, welche die den Schwurgerichten, durch den §. 346 der Strafprozeßordnung eingeräumte Macht überschreitet, so hat derselbe zwar das Urtheil innerhalb der Grenzen seiner Befugnisse zu fällen und zu verkündigen, alle Akten aber mit seinem Milde rungs = Antrage dem obersten Gerichtshofe vorzulegen, welcher darüber in nicht öffentlicher Sitzung nach Vernehmung des Generalprokurators, zu erkennen berufen ist.

Wurde gegen ein solches Urtheil des Schwurgerichtshofes eine Nichtigkeitsbeschwerde erhoben, so hat der oberste Gerichts = und Kassationshof zuerst über diese, und wenn er dieselbe zu verwerfen findet, dann in nicht öffentlicher Sitzung über den Strafmilde rungsantrag zu entscheiden.

Uebrigens ist es dem Schwurgerichtshofe, bei der Verkündung seines Urtheiles gestattet, zu erwähnen, daß er sich bewogen gefunden habe, den Verurtheilten dem obersten Gerichtshofe, zu einer weiteren Milde rung der Strafe zu empfehlen.

Franz Joseph m. p.

Krauß m. p.

Rozrządzenie Ministerstw spraw wewnętrznych, wojny i finansów z dnia 25. Maja 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XL. nr. 142, wydana dnia 28. Maja 1851),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego,

w przedmiocie rozdzielenia gmin na trzy klasy, ustanowione w §. 28. zatwierdzonego przez Najjaśniejszego Pana przepisu o kwaterowaniu wojska, z dnia 15. Maja b. r., w celu wynagrodzenia za pokój oficerski w przechodzie.

W celu przeprowadzenia zatwierdzonego przez Najjaśniejszego Pana przepisu o kwaterunku wojska, z dnia 15. Maja b. r. *), Ministerstwa spraw wewnętrznych, wojny i finansów, rozporządziły rozdzielenie gmin na trzy, w §^{cie} 28. powyższego przepisu ustanowione klasy, dla wynagrodzenia za pokój oficerski w przechodzie, w sposobie, wyrażonym w załączonym wykazie, z zastrzeżeniem zmian, jakie doświadczenie za potrzebne wskaże.

Krauss m. p. Bach m. p. Csorich m. p.

Aneks do Nr. 123.

Rozdział prowizorycznie ustanowiony

na trzy klasy, w celu oznaczenia wynagrodzenia za pokój oficerski w przechodzie.

I. klasa	II. klasa	III. klasa
d z i e n n i e p o		
20 krajcarów	15 krajcarów	8 krajcarów
Wiedeń Praga Medyjolan Buda i Peszt Tryjest Lwów Wenecya	Linz Solnogród Grac Lublana Celowiec Insbruk Reichenberg Bernó Ołomuniec Opawa Kraków Brody Czerniowce Zara Brescia Bergamo Mantua	Kremona Pawia Padwa Werona Vizenza Udyne Treviso Oedenburg Koszyce Preszburg Wielki Waraźdyn Temeszwar Hermansztadt Kołożwar Kronstadt Zagrzeb Fijume
		Wszystkie inne miasta i gminy

*) W Dzienniku praw państwa część XXXVIII. nr. 124. i w Dzienniku praw krajowych, część XV. nr. 91 z roku 1851.

123.

Erlaß der Ministerien des Innern, des Kriegswesens und der Finanzen vom 25. Mai 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, XL. Stück, Nr. 142, ausgegeben am 28. Mai 1851),

wirksam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze,

über die Einreihung der Gemeinden in die im §. 28 der Allerhöchst genehmigten Vorschrift für die Einquartierung des Heeres vom 15. Mai l. J. festgesetzten drei Klassen zur Vergütung eines Offizierszimmers beim Durchzuge.

Zum Behufe der Durchführung der Allerhöchst genehmigten Vorschrift über die Einquartierung des Heeres vom 15. Mai l. J. *) haben die Ministerien des Innern, des Kriegswesens und der Finanzen die Einreihung der Gemeinden in die im §. 28 dieser Vorschrift festgesetzten drei Klassen zur Vergütung eines Offizierszimmers beim Durchzuge in der Art, wie dies der beiliegende Ausweis enthält, vorbehaltlich der durch die Erfahrung sich etwa als nothwendig zeigenden Aenderungen anzuordnen befunden.

Krauß m. p. Bach m. p. Esorich m. p.

Beilage zu Nr. 123.

Vorläufig festgesetzte Einreihung

in die drei Vergütungsklassen eines Offizierszimmers beim Durchzuge.

I. Klasse	II. Klasse	III. Klasse
m i t t ä g l i c h e n		
20 Kreuzern	15 Kreuzern	8 Kreuzern
Wien Prag Mailand Ofen und Pesth Triest Lemberg Venedig	Linz Salzburg Graz Laibach Klagenfurt Innsbruck Reichenberg Brünn Olmutz Troppau Krautau Brody Czernowitz Jara Brescia Bergamo Mantua	Kremona Pavia Padua Verona Vicenza Udine Trevise Dedenburg Kaschau Preßburg Großwardein Temeswar Herrmannstadt Klausenburg Kronstadt Agram Fiume
		Alle übrigen Städte und Ge- meinden.

*) Im Reichsgesetzblatte, XXXVIII. Stück, Nr. 124, und im Landesgesetzblatte, XV. Stück, Nr. 91, vom Jahre 1851.

Rozrządzenie Ministerstwa spraw wewnętrznych, wojny i finansów z dnia 25. Maja 1851,

(w Dzienniku praw państwa, część XL. nr. 143, wydana dnia 28. Maja 1851),

obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego,

w przedmiocie tymczasowego wynagrodzenia za prowidowanie wojskowych w przechodzie.

Aby zaprowadzić jak najprędzej przepis co do prowidowania za stosownem wynagrodzeniem, wojskowości będącej w przechodzie, od felwebła i równych jemu stopni niżej idąc, zawarty w §. 31. zatwierdzonej przez Najjaśniejszego Pana ustawy o kwaterowaniu wojska, wydanej d. 15. Maja b. r. *), Ministerstwa spraw wewnętrznych, wojny i finansów wyznały powyższe wynagrodzenie za dzień jeden w kwotach wyszczególnionych w załączonym wykazie.

Krauss m. p. **Bach** m. p. **Csorich** m. p.

Aneks do Nru. 124.

Prowizorycznie ustanowione wynagrodzenie

za obiad dla żołnierza jednego od felwebła niżej idąc, w przechodzie w każdym kraju koronnym.

n a					
cztery	pięć	sześć	siedem	ośm	dziewięć
krajcarów w					
Galicyi na Bukowinie w Siedmiogrodzie Dalmacyi	we Węgrzech w Serbskiem województwie i Banacie Temeskim	Austryi wyższej i Solnogradzie	Czechach Morawii Szlazku Styryi Krainie Karyntyi Nadbrzeżu i Tryjeście	Austryi niższej	Tyrolu Forarbergu Królestwie Lombardzko- Weneckiem

*) W części XXXVIII Nro. 124. dziennika praw państwa, i w części XV. Nro. 91. dziennika praw krajowych z roku 1851.

124.

Erlaß der Ministerien des Innern, des Kriegswesens und der Finanzen vom 25. Mai 1851,

(im Reichs-Gesetzblatte, XL. Stück, Nr. 143, ausgegeben am 28. Mai 1851),

wirkfam für alle Kronländer, mit Ausnahme der Militärgrenze,

über die einstweilige Vergütung der Verpflegung der Militär-Mannschaft auf dem Durchzuge.

Um die im §. 31 der Allerhöchst genehmigten Vorschrift über die Einquartierung des Heeres vom 15. Mai l. J. *) bestimmte Verpflegung der auf dem Durchzuge befindlichen Militär-Mannschaft vom Feldwebel und den gleichgehaltenen Chargen abwärts gegen angemessene Vergütung so schnell als möglich eintreten lassen zu können, haben die Ministerien des Innern, des Kriegswesens und der Finanzen diese Vergütung für Einen Tag mit den in dem angeschlossenen Ausweise enthaltenen Beträgen festzusetzen befunden.

Krauß m. p. Bach m. p. Esorich m. p.

Beilage zu Nr. 124.

Vorläufig festgesetzte Vergütung

für die Mittagskost eines Mannes vom Feldwebel abwärts beim Durchzuge in jedem Kronlande.

M i t					
vier	fünf	sechs	seven	acht	neun
K r e u z e r n i n					
Galizien Bukowina Siebenbürgen Dalmazien	Ungarn der serbischen Bojwodschaft und im Temeser Banate Kroazien und Slavonien	Oesterreich ob der Enns Salzburg	Böhmen Mähren Schlesien Steiermark Krain Kärnthen Küstenland samt Triest	Nieder- Oesterreich	Tirol und Vorarlberg Lombardisch- venezianisches Königreich

*) Im Reichsgesetzblatte, XXXVIII. Stück, Nr. 124, und im Landesgesetzblatte, XV. Stück, Nr. 91 vom Jahre 1851.

Rozporządzenie Namiestnika z dnia 4. Czerwca 1851,

wydane do naczelników wszystkich obwodów, do naczelnika komisji gubernialnej w Krakowie i do
przełożonych lwowskiego i krakowskiego starostwa grodzkiego,

**względem zatwierdzonych przez Najjaśniejszego Pana głównych
zarysów organizacyi c. k. władz policyjnych tudzież przepisów o
działalności ich, temi zarysami zakreślonej.**

W aneksie udzielam WMP. uprzednio dla powzięcia wiadomości główne zarysy organizacyi c. k. władz policyjnych, najwyższem postanowieniem z d. 10. Lipca r. z. zatwierdzone, i przepisy o zakresie działalności tychże władz, wysokiem rozporządzeniem Ministerstwa z d. 10. Grudnia r. z. wydane.

Gołuchowski m. p.

Aneks 1. do Nru. 125.

Główne zarysy organizacyi władz policyjnych.

§. 1.

Władze administracyjne policyi.

Administracya policyi krajowej i miejscowej, o ile miejscowa nie wchodzi w zakres działalności gmin, należy do władz politycznych.

Ich rzeczą jest mieć nadzor i kontrolę nad czynnościami policyi miejscowej przez gminy sprawowanej, i w razie potrzeby użyczyć jej należytej pomocy.

§. 2.

Starosta powiatowy administruje policyją w powiecie, Prezydent obwodowy winien sprawować zwierzchni jej kierunek w swoim obwodzie, a w osobie Namiestnika centralizuje się cała administracya policyi kraju koronnego. Główny stér policyi w całym państwie spoczywa w ręku Ministra spraw wewnętrznych.

§. 3.

Ustanowienie osobnych władz policyjnych.

Po większych miastach, albo i w innych miejscach, gdzieby sprawy policyjne nabywały większej rozciągłości, lub tego szczególne wymagały stosunki, utworzone będą osobne władze policyjne, do politycznych władz administracyjnych należyć mające.

§. 4.

Podział tychże.

Władze policyjne są albo c. k. Starostwami grodzkimi a razem Dyrekcjami policyi, albo c. k. komisaryjatami policyi.

Erlaß des Statthalters vom 4. Juni 1851,

an sämtliche Kreisvorsteher, den Chef der Gubernial-Kommission in Krakau und die Vorsteher der Stadthauptmannschaften in Lemberg und Krakau,

betreffend die Allerhöchst genehmigten Grundzüge zur Organisation der k. k. Polizeibehörden und die hiernach festgestellten Bestimmungen über den Wirkungskreis dieser Behörden.

In der Anlage theile ich Euer die mit Allerhöchster Entschließung vom 10. Juli v. J. genehmigten Grundzüge zur Organisation der k. k. Polizeibehörden und die mit dem hohen Ministerial-Erlaße vom 10. Dezember v. J. festgestellten Bestimmungen über den Wirkungskreis dieser Behörden zur vorläufigen Wissenschaft mit.

Goluchowski m. p.

1. Beilage zu Nr. 125.

Grundzüge für die Organisation der Polizei-Behörden.

§. 1.

Behörden für die Polizei-Verwaltung.

Die Handhabung der Staats- und der Lokal-Polizei, in so weit letztere nicht zum Wirkungskreise der Gemeinde gehört, obliegt den politischen Behörden.

Dieselben haben die ortspolizeiliche Geschäftsführung der Gemeinde zu überwachen, zu kontrolliren und erforderlichenfalls die nöthige Abhilfe zu treffen.

§. 2.

Der Bezirkshauptmann hat die Polizei-Verwaltung im Bezirke, der Kreis-Präsident hat im Kreise die Oberleitung zu führen, im Statthalter zentralisirt sich die Polizei-Verwaltung des Kronlandes. Der Minister des Innern hat die oberste Leitung der Polizei im ganzen Reiche.

§. 3.

Aufstellung eigener Polizei-Behörden.

In größeren Städten oder in anderen Orten, wo die polizeilichen Geschäfte eine größere Ausdehnung gewinnen oder besondere Verhältnisse es erfordern, werden eigene Polizei-Behörden errichtet. Sie gehören zu den politischen Verwaltungs-Behörden.

§. 4.

Eintheilung derselben.

Die Polizei-Behörden sind entweder k. k. Stadthauptmannschaften und Polizeidirektionen oder k. k. Polizei-Kommissariate.

Osobnemi rozporządzeniami będzie to oznaczonem, w których miejscach zaprowadzone być mają Starostwa grodzkie, a w których komisaryjaty policyi. Starostwa grodzkie utworzone będą z porządku w miejscach siedziby namiestników.

§. 5.

Obwód policyjny.

Czyli i jak daleko rozciągać się ma działalność władzy policyjnej poza okręg miejsca, gdzie ma swoje stanowisko, o tem postanowią osobne rozporządzenia.

Cały obwód, w którym wykonywa się działalność, tworzy obwód policyjny.

I. Starostwa grodzkie razem Dyrekeyje Policyi.

§. 6.

Starosta.

Na czele Starostwa grodzkiego i Dyrekeyi policyi stoi Starosta grodzki i Dyrektor policyi, który pod własną odpowiedzialnością kierować ma sprawami policyjnemi w obwodzie policyi.

§. 7.

Tegoż stanowisko i stopień.

Starosta grodzki podlega bezpośrednio Namiestnikowi.

Tenże ma stopień i płacę Radzey Namiestnictwa I. i II. klasy.

§. 8.

Pomocnicy w urzędowaniu.

Staroście grodzkiemu doda się w miarę potrzeby podstarostę, jako zastępcę tegoż, radzców policyjnych, nadkomisarzy i komisarzy policyjnych, i adjunktów koncepcyjnych, oprócz urzędników i sług kancelaryjnych, których jeszcze potrzeba będzie.

Podstarosta grodzki ma stopień i płacę Radzey Namiestnictwa klasy II.

Radzey policyjni równi są Starostom powiatowym. a komisarze policyjni komisarzom powiatowym.

Nadkomisarze policyjni tworzą stopień pośredni między Starostami, a komisarzami powiatowymi.

§. 9.

Starosta mieć także będzie potrzebną straż policyjną wojskową i cywilną.

Besondere Verordnungen werden bestimmen, an welchen Orten Statthauptmannschaften und an welchen Polizei-Kommissariate zu bestehen haben. Statthauptmannschaften werden in der Regel nur am Sitze der Statthalter errichtet.

§. 5.

Polizei-Rayon.

Ob und wie weit sich die Wirksamkeit der Polizei-Behörde über das Weltbild des Ortes, in welchem sie ihren Sitz hat, erstrecken soll, wird durch besondere Verordnungen bestimmt.

Der ganze Bezirk dieser Wirksamkeit bildet den Polizei-Rayon.

I. Statthauptmannschaften und Polizei-Direktionen.

§. 6.

Statthauptmann.

An der Spitze der Statthauptmannschaft und Polizei-Direktion steht der Statthauptmann und Polizei-Direktor, der unter seiner Verantwortung die polizeilichen Geschäfte im Polizei-Rayon zu leiten hat.

§. 7.

Deßsen Stellung und Rang.

Der Statthauptmann ist unmittelbar dem Statthalter untergeordnet.

Er hat den Rang und Gehalt eines Statthaltererevrathes I. oder II. Klasse.

§. 8.

Hilfs-Personale.

Dem Statthauptmann werden nach Bedarf ein Vize-Statthauptmann als Stellvertreter, Polizeiräthe, Polizei-Oberkommissäre, Polizei-Kommissäre und Konzept-Abjunkten nebst dem sonst erforderlichen Amts- und Dienstpersonale beigegeben.

Der Vize-Statthauptmann hat den Rang und Gehalt eines Statthaltererevrathes II. Klasse.

Die Polizeiräthe äquivaliren mit den Bezirkshauptmännern, die Polizei-Kommissäre mit den Bezirks-Kommissären.

Die Polizei-Oberkommissäre bilden eine Mittelsstufe zwischen den Bezirkshauptmännern und Bezirks-Kommissären.

§. 9.

Der Statthauptmann erhält auch die erforderliche Zahl von Militär- und Zivil-Polizeiwache.

§. 10.

Obowiązki Starosty grodzkiego.

Starosta grodzki powinien utrzymywać się w ciągłej wiadomości o zdarzeniach i sprawach potocznych; od niego zależy rozdział prac urzędowych, użycie urzędników i sług, nad którymi ma władzę dyscyplinarną. Ma on przed Namiestnikiem zdawać raport codziennie po dwa razy. Starosta wiedeński winien nadto swoje raporta codziennie podawać Ministrowi spraw wewnętrznych.

§. 11.

Podwładność urzędników pomocniczych.

Wszyscy urzędnicy i słudzy Starostwa grodzkiego obowiązani są do służbowego Staroście posłuszeństwa, mają wypełniać punktualnie i nieodwłocznie jego rozporządzenia i polecenia, a poruczone sobie sprawy uskuteczniać według zarządzenia jego.

Otrzymawszy sprawy jakie do osobistego załatwienia, biorą na siebie odpowiedzialność za punktualne rozwiązanie swego zadania, tudzież za wszelkie zarządzenia, któreby w tym zamiarze poczynili.

§. 12.

Mianowania.

Starostę grodzkiego i Podstarostę mianuje sam Cesarz.

Innych urzędników konceptowych mianuje Minister spraw wewnętrznych na przedstawienie Starosty pośrednio przez Namiestnika podane.

Namiestnik mianuje Urzędników kancelaryjnych i zezwala na przypuszczenie do przygotowawczej praktyki przy Starostwie grodzkiem.

Sług urzędowych mianuje Starosta, i przyjmuje dziennych pisarzy za przyzwoleniem Namiestnika.

§. 13.

U r l o p y.

Urlopów, ile to być może bez istotnego uszczerbku służby, dozwalać można w ten sposób, iżby przez jednoczesne urlopowanie więcej osób z grona urzędników nie uszczuplać sił roboczych z uszczerbkiem dla służby.

Starosta upoważniony jest podwładnym sobie urzędnikom dozwalać urlopu najwięcej na dwa tygodnie.

Namiestnik może dozwolić urlopu Staroście najwięcej na dwa tygodnie, innym zaś urzędnikom Starostwa najwięcej na sześć tygodni.

§. 10.

Pflichten des Stadthauptmanns.

Der Stadthauptmann hat sich in ununterbrochener Uebersicht der Ereignisse und Geschäfte zu erhalten, ihm steht die Geschäftszuteilung, die Verwendung der Beamten und Diener und die Disziplinargewalt über dieselben zu. Er hat täglich zweimal an den Statthalter Rapport zu erstatten. Der Stadthauptmann in Wien hat überdieß seine täglichen Rapporte an den Minister des Innern abzugeben.

§. 11.

Unterordnung des Hilfspersonales.

Sämmtliche Beamte und Diener der Stadthauptmannschaft sind dem Stadthauptmann zum dienstlichen Gehorsam verpflichtet, sie haben dessen Verfügungen und Befehle pünktlich und ungesäumt zu erfüllen und die ihnen anvertrauten Geschäfte nach den Anordnungen desselben zu behandeln.

In soferne denselben Geschäfte zur selbstständigen Durchführung überlassen sind, haben sie die Verantwortung für die pünktliche Lösung ihrer Aufgabe und für die in Absicht auf dieselben getroffenen Verfügungen.

§. 12.

Ernennungen.

Der Stadthauptmann und der Vize-Stadthauptmann werden vom Kaiser ernannt.

Der Minister des Innern ernennt die übrigen Konzeptsbeamten der Stadthauptmannschaft über den vom Stadthauptmann im Wege des Statthalters zu erstattenden Besetzungs-Vorschlag.

Der Statthalter ernennt das Kanzleipersonale und bewilligt die Zulassung zur vorbereitenden praktischen Verwendung bei der Stadthauptmannschaft.

Das Dienstpersonale wird vom Stadthauptmann ernannt; ihm steht mit Zustimmung des Statthalters die Aufnahme von Diurnisten zu.

§. 13.

U r l a u b e.

Urlaubs-Bewilligungen sind, in soweit es ohne wesentlichen Nachtheil des Dienstes thunlich ist, und zwar in der Art zu ertheilen, daß nicht durch gleichzeitige Beurlaubung mehrerer Individuen des Amts-Personales die Arbeitskräfte zum Nachtheile des öffentlichen Dienstes geschmälert werden.

Der Stadthauptmann ist ermächtigt, den ihm unterstehenden Beamten einen Urlaub von höchstens zwei Wochen zu bewilligen.

Der Statthalter kann den Stadthauptmann auf höchstens zwei Wochen, die übrigen Beamten der Stadthauptmannschaft auf höchstens sechs Wochen beurlauben.

§. 14.

Zawieszenie i oddalenie od urzędu.

Zawieszenie od służby urzędnika albo sługi starostwa za naruszenie obowiązku, za opieszale lub nienależyte pełnienie służby, lub z powodu zajścia okoliczności, dla którejby go w urzędzie lub służbie zostawić nie należało, przedstawia Starosta Namiestnikowi, lub też, gdyby z przewłoki groziło niebezpieczeństwo, natychmiast wam zarządza, i o tem Namiestnikowi dla zyskania zatwierdzenia donosi.

Adjunktów konceptowych, osoby do praktyki przypuszczone i służebnych urzędu, mocen jest Namiestnik z przyczyn uzasadnionych natychmiast wręcz odprawić.

Wreszcie we względzie zawieszenia i oddalenia urzędników i sług należy się trzymać istniejących przepisów dyscyplinarnych.

§. 15.

Zrzeczenie się służby i spoczynek.

Zrzeczenie się służby przez urzędnika Starostwa, przyjąć może Namiestnik.

Każde takie przyjęte zrzeczenie się nadkomisarza, lub wyższego urzędnika, oznajmić należy Ministrowi spraw wewnętrznych.

Przeniesienie na spoczynek bądź na czas jaki, bądź na zawsze, co do komisarzy policyjnych i niższych urzędników konceptowych, jakoteż i co do urzędników kancelaryjnych, i posługaczy, zarządza Namiestnik.

W tym względzie, dopóki nowe nie wyjdą rozporządzenia, należy zachować się według istniejących prawideł.

§. 16.

Obowiązki ogólne.

Urzędnik policyi powinien w służbie zewnętrznej każdego czasu mieć mundur przepisany.

Dla więcej odszczególniającej poznaki ma on nosić kokardę czerwono-białą.

Mając przy wszelkiem urzędowaniu prawo na uwadze, winien on w postępowaniu swoim łączyć ludzkość z godnością i powagą. Pamiętny na tę prawdę, że władza policyjna, wsparta na zaufaniu publiczności, najwięcej działać zdoła, powinien starać się toż pozyskać otwartem i bezstronnem postępowaniem swoim.

§. 17.

Podział obwodu policyjnego na okręgi.

Obwód policyjny ma, jeśli to dla tem łatwiejszego i dzielniejszego sprawowania policyi potrzebnem jest, według ludności i szczegółowych stosunków

§. 14.

Suspendirung und Entlassung.

Die Suspendirung eines Beamten oder Dieners der Stadthauptmannschaft wegen Pflichtverletzung, wegen säumiger oder ungehöriger Erfüllung des Dienstes, oder wegen Eintritt eines Umstandes, der das Belassen desselben in seinem Amte oder Dienste unthunlich erscheinen läßt, wird von dem Stadthauptmanne beim Statthalter beantragt, oder auch, wenn Gefahr am Verzuge ist, sogleich verhängt und dem Statthalter zur Genehmigung angezeigt.

Die Konzepts-Adjunkten, die zur Praxis zugelassenen Individuen, und das Dienerschafts-Personal kann der Statthalter aus begründeten Ursachen ohne weiters entlassen.

Im Uebrigen sind bezüglich der Suspendirung und Entlassung der Beamten und Diener die bestehenden Disziplinar-Vorschriften zu beobachten.

§. 15.

Dienstesentsagung und Ruhestand.

Dienstesentsagungen von Seite der Beamten der Stadthauptmannschaft kann der Statthalter annehmen.

Jede solche angenommene Resignazion eines Oberkommissärs oder eines höher gestellten Beamten ist dem Minister des Innern anzuzeigen.

Die Versetzung in den zeitlichen oder bleibenden Ruhestand verfügt bei den Polizei-Kommissären und bei dem minderen Konzepts-Personale, sowie bei den Kanzleibeamten und bei den Dienern der Statthalter.

Es ist sich hiebei bis zur Erlassung neuer gesetzlicher Bestimmungen an die dermaligen Normen zu halten.

§. 16.

Allgemeine Pflichten.

Der Polizeibeamte muß im äußeren Dienste jederzeit in der vorgeschriebenen Uniform erscheinen.

Zur besonderen Kenntlichmachung hat er eine rothweiße Kofarde zu tragen.

Er hat sich bei allen seinen Amtshandlungen das Gesetz gegenwärtig zu halten und in seinem Benehmen Humanität mit würdigem Ernste zu verbinden. Eingedenk der Wahrheit, daß die Polizei-Behörde mit dem Vertrauen des Publikums am meisten zu wirken in der Lage ist, muß er sich durch sein offenes und unparteiisches Auftreten dasselbe zu erwerben suchen.

§. 17.

Einteilung des Polizei-Rayon in Bezirke.

In soweit es zur leichteren und kraftvolleren Handhabung der Polizei erforderlich ist, soll der Polizei-Rayon nach Maßgabe der Bevölkerung und der besonderen Lokal-

miejscowych, dzielić się na okręgi, a w każdym z tych być ustanowiony osobny komisaryjat policyjny.

Podział na okręgi i granice takowych będą oznaczone osobnemi rozporządzeniami.

Okręgowe komisaryjaty policyjne odróżnione będą za pomocą liczb porządkowych.

§. 18.

Przeznaczenie okręgowych komisaryjatów policyjnych.

Komisaryjaty okręgowe są to organa Starostwa grodzkiego, przez które toż Starostwo sprawuje wykonawczą służbę policyi i bezpośredni nadzór.

Ku temu obowiązane są komisaryjaty okręgowe mieć ciągłą i dokładną znajomość ludności i miejscowych stosunków w wydzielonym sobie okręgu.

§. 19.

Podwładność tychże.

Komisaryjaty okręgowe podlegają bezpośrednio Staroście grodzkiemu, którego poleceniami są związane i takowe jak najściślej wypełniać powinny.

§. 20.

Kierowanie policyją w okręgu.

Na czele każdego komisaryjatu policyi okręgowej stoi nadkomisarz albo komisarz policyjny, jako urzędnik kierujący.

Będzie on miał dodaną sobie potrzebną ilość urzędników i posługaczy, i stosowną straż policyjną.

Ci urzędnicy i słudzy, niemniej straż zależy w czynnościach swoich od rozporządzeń kierownika komisaryjatu.

§. 21.

Związek między komisaryjatami policyi okręgowej a Starostwem grodzkiem.

Komisaryjaty policyi okręgowej winne są Staroście grodzkiemu codziennie dwa razy, t. j. rano i w wieczór przysyłać raporta o wszelkich zdarzeniach i zarządzeniach swoich.

O ważnych zajściach należy Starostę natychmiast uwiadomić, a w razie wątpliwych zasięgnąć od niego poleceń.

§. 22.

Ze szczególnych pobudek zwoła Starosta kierowników komisaryjatów, by z nimi wspólnie porozumieć się i naradzić.

verhältnisse in Bezirke abgetheilt werden, in deren jedem ein eigenes Polizei-Kommissariat aufgestellt wird.

Diese Abtheilung in Bezirke, sowie die Grenzen derselben werden durch besondere Verordnungen festgestellt werden.

Die Bezirks-Polizei-Kommissariate werden durch fortlaufende Zahlen bezeichnet.

§. 18.

Bestimmung der Bezirks-Polizei-Kommissariate.

Die Bezirks-Polizei-Kommissariate sind die Organe der Stadthauptmannschaft, durch welche dieselbe den exekutiven Polizeidienst und die unmittelbare Aufsichtspflege handhabet.

Zu diesem Ende haben sich die Bezirks-Polizei-Kommissariate fortwährend in der genauen Kenntniß der Bevölkerung und der Lokalverhältnisse in dem ihnen zugewiesenen Bezirke zu erhalten.

§. 19.

Unterordnung derselben.

Die Bezirks-Polizei-Kommissariate unterstehen unmittelbar dem Stadthauptmanne, sie sind an dessen Anordnungen gebunden und müssen dieselben auf das pünktlichste in Vollzug setzen.

§. 20.

Leitung im Bezirke.

An der Spitze eines jeden Bezirks-Polizei-Kommissariats steht ein Polizei-Oberkommissär oder ein Polizei-Kommissär als leitender Beamter.

Ihm wird das nöthige Personale an Beamten und Dienern und die erforderliche Wachmannschaft beigegeben.

Dieses Personale so wie die Wachmannschaft ist an die Anordnungen des Kommissariatsleiters gebunden.

§. 21.

Verbindung der Bezirks-Polizei-Kommissariate mit der Stadthauptmannschaft.

Die Bezirks-Polizei-Kommissariate haben täglich zweimal, nämlich Früh und Abends Rapporte, in welchen alle Vorfällebeiten und die getroffenen Maßregeln anzuzeigen sind, an den Stadthauptmann zu erstatten.

Wichtige Vorkommnisse sind sogleich zur Kenntniß des Stadthauptmanns zu bringen und es sind in zweifelhaften Fällen die Weisungen desselben einzuholen.

§. 22.

Bei sich ergebenden Anlässen versammelt der Stadthauptmann die Kommissariatsleiter zur gemeinsamen Instruirung und Berathung.

§. 23.

Wzajemny stosunek komisaryjatów policyi okręgowej.

Nieodzowną jest powinnością komisaryjatów okręgowych w wykonawczej służbie policyjnej działać w jak najściślejszej zgodności, i wspierać się wzajemnie.

Obwody tychże nie należy uważać za tak oddzielone, iżby w ważnych i nagłych potrzebach urzędowania jeden komisaryjat nie mógł przekroczyć granicy drugiego.

Wszakże w podobnych wypadkach należy bezzwłocznie zawiadomić o tem dotyczący komisaryjat, i zawezwać go do wspólnego działania.

§. 24.

Miejsce urzędowania komisaryjatów policyi okręgowej.

Komisaryjaty policyi okręgowej powinny mieć siedzibę swoją ile możności w środkowym punkcie okręgu.

Kierujący komisaryjatem będzie miał w domu swego urzędu pomieszkание w naturze, a dodana mu straż policyjna wojskowa umieszczona być powinna w otwartej strażnicy, na ulicę idącej.

Dla oznaczenia miejsca urzędu wywieszona będzie na domie tablica z napisem: c. k. komisaryjat policyi okręgowej Nr., która w nocy czerwoną latarnią oświetlona będzie.

Urzędnicy i słudzy komisaryjatu policyi obowiązani są mieszkać w swoim okręgu.

§. 25.

Obowiązek do służby nieustannej.

Służba komisaryjatu policyi okręgowej jest nieustającą.

Dla tego oprócz zwyczajnych godzin urzędowych, powinna zawsze jedna osoba urzędowa obecna być w miejscu urzędowania.

§. 26.

Biuro centralne.

W miastach, w których obwód policyjny na okręgi jest podzielony, urządzone będą w lokalnościach Starostwa grodzkiego biura centralne, w których schodzić się mają wszystkie sprawy, wymagające postępowania jednolitego i konsekwentnego, wypływającego z jednego punktu, lub które tylko w połączeniu z sobą nastroczają potrzebny pogląd na cały obwód policyjny, z którego to punktu i służba wykonawcza okręgowych komisaryjatów policyi swój kierunek bierze.

Takowe biura centralne będą urządzone w szczególności dla centralnego kierowania służbą wykonawczą komisaryjatów okręgowych, dla czuwania nad bezpieczeństwem osób i własności w całym obwodzie policyjnym, dla spraw

§. 23.

Gegenseitiges Verhältniß der Bezirks- Polizei- Kommissariate.

Es ist eine unerläßliche Pflicht der Bezirks- Polizei- Kommissariate bei Handhabung des exekutiven Polizeidienstes auf das innigste zusammenzuwirken und sich gegenseitig zu unterstützen.

Die Gebiete derselben sind nicht der Art für abgeschlossen anzusehen, daß bei wichtigen und dringenden Amtshandlungen ein Kommissariat nicht die Grenzen des anderen überschreiten dürfe.

Es ist jedoch in derlei Fällen sogleich die Anzeige an das betreffende Polizei- Kommissariat behufs seiner Mitwirkung zu machen.

§. 24.

Amtsort der Bezirks- Polizei- Kommissariate.

Die Bezirks- Polizei- Kommissariate sollen möglichst im Mittelpunkte des Bezirkes ihren Sitz haben.

Im Amtssitze erhält der Kommissariatsleiter eine Naturalwohnung, und es ist die beigegebene Mannschaft der Militär- Polizeiwache in einer, gegen die Straße zu offenen Wachstube unterzubringen.

Der Amtsort ist durch eine am Hause anzubringende Tafel mit der Aufschrift: k. k. Bezirks- Polizei- Kommissariat Nr. und zur Nachtzeit durch eine rothe Lampe kenntlich zu machen.

Die Beamten und Diener des Polizei- Kommissariats müssen im Bezirke wohnen.

§. 25.

Permanenz.

Der Dienst der Bezirks- Polizei- Kommissariate ist ein permanenter.

Es muß daher außer den gewöhnlichen Amtsstunden stets ein Amts- Individuum am Amtsorte gegenwärtig sein.

§. 26.

Zentral- Bureau.

In jenen Städten, deren Polizei- Rayon in Bezirke zerfällt, werden am Sitze der Stadthauptmannschaft selbst Zentral- Bureaus gebildet, in welche alle Geschäfte, die eine einheitliche und konsequente Behandlung von einem Punkte aus erfordern, oder die nur in ihrer Vereinigung die nöthige Evidenz über den ganzen Polizei- Rayon gewähren, zusammenlaufen und von welchem aus der exekutive Dienst der Bezirks- Polizei- Kommissariate seine Richtung erhält.

Derlei Zentral- Bureaus sollen insbesondere bestehen für die Zentrallleitung des exekutiven Dienstes der Bezirks- Polizei- Kommissariate, für die Ueberwachung der Sicherheit der Person und des Eigenthums im ganzen Polizei- Rayon, für das Paß-

paszportowych, dla obcych, dla doniesień, dla nadzoru druku, dla towarzystw i zgromadzeń publicznych.

§. 27.

Każde biuro mieć będzie przełożonego w osobie radcy policyi z potrzebnymi urzędnikami pomocniczymi.

Zwierzchnicze kierownictwo tych biur centralnych, jak w ogólności całego działania policyjnego, jednoczy się w osobie Starosty grodzkiego.

§. 28.

Wojskowa straż policyi.

W pomoc i dla utrzymania służby wykonawczej dodana jest Starostwu grodzkiemu siła zbrojna, t. j. wojskowa straż policyjna, której część jest konna.

Straż ta we wszystkich względach służby, jest pod rozkazami Starosty, i ma obowiązek dopełniania wychodzących od niego rozporządzeń.

Służbę wojskową tej straży zarządza komendant wojskowy, któremu w tym celu przydaje się potrzebna liczba oficerów.

Osobna instrukcja urządzi służbę wojskowej straży policyjnej.

Szczególnym obowiązkiem oficerów będzie, żołnierzy swoich utrzymać w ciągłej wiadomości tej instrukcji, i w ogólności nauczać ich o wszystkim, co dla ich służby jest niezbędnem, lub przynajmniej korzystnem.

§. 29.

Straż policyjna wojskowa, służbę wykonująca ma wszystkie prawa, jakie wedle przepisów służą każdej straży, zostając pod szczególną opieką, jaka zwierzchności tudzież straży cywilnej i wojskowej przynależy.

§§. 45 i 46 ustawy dla żandarmeryi z dnia 18. Stycznia 1850 o użyciu broni, służą także dla wojskowej straży policyjnej.

§. 30.

Straż cywilna.

Starostwo grodzkie będzie mieć także straż cywilną.

Ta sprawuje czynności swoje w ubiorze cywilnym, będąc dla wykazania się opatrzoną tabliczką blaszaną.

Będzie ona w części przy władzy centralnej, w części zaś przy komisaryjatach.

Ludzi należących do tej straży przyjmuje Starosta, który ich każdego czasu oddalić może.

Ludzie ci pobierać będą lenik miesięczny.

Powinności ich służby będą oznaczone w osobnej instrukcji.

Fremden- und Anzeigewesen, für die Ueberwachung der Presse, der Vereine und öffentlichen Versammlungen.

§. 27.

Jedes Zentral-Bureau erhält einen Vorsteher in der Person eines Polizeirathes mit dem erforderlichen Hilfspersonale.

Die oberste Leitung dieser Zentral-Bureaux, sowie überhaupt der ganzen polizeihchen Wirksamkeit, läuft in der Person des Stadthauptmanns zusammen.

§. 28.

Militär-Polizeiwache.

Zur Unterstützung und Handhabung des exekutiven Dienstes wird der Stadthauptmannschaft eine bewaffnete Macht, nämlich die Militär-Polizeiwache, wovon ein Theil beritten ist, beigegeben.

Dieselbe ist in allen Dienstesbeziehungen der Stadthauptmannschaft untergeordnet und zur Vollziehung der von derselben ausgehenden Anordnungen verpflichtet.

Das Militärische dieser Wache führt ein Militär-Kommandant, dem zu diesem Ende die nöthige Anzahl von Offizieren beigegeben wird. Eine besondere Instruktion wird den Dienst der Militär-Polizeiwache regeln.

Es wird besonders Aufgabe der Offiziere sein, die Mannschaft in der steten Kenntniß dieser Instruktion zu erhalten, und dieselbe überhaupt in allen Gegenständen zu unterweisen, deren Kenntniß für ihren Dienst unentbehrlich oder doch von Vortheil ist.

§. 29.

Die Militär-Polizeiwache genießt, wenn sie im Dienste ist, alle in den Gesetzen gegründeten Rechte der Wache und den besonderen gesetzlichen Schutz, welcher den obrigkeitlichen Personen und Civil- und Militärwachen zukommt.

Die §§. 45 und 46 des Gensd'armie-Gesetzes vom 18. Jänner 1850, hinsichtlich des Gebrauches der Waffe, gelten auch für die Militär-Polizeiwache.

§. 30.

Bivilwache.

Der Stadthauptmannschaft wird ferner eine Bivilwache beigegeben.

Dieselbe fungirt in Bivil-Kleidern und ist mit einer Planque zur Legitimation versehen.

Sie ist theils dem Centrum der Behörde, theils den Kommissariaten zugetheilt.

Die Mitglieder dieser Wache werden vom Stadthauptmann aufgenommen und können von demselben zu jeder Zeit entlassen werden.

Sie erhalten eine monatliche Löhnung.

Eine besondere Instruktion wird ihre Dienstleistung näher bestimmen.

§. 31.

Odwolanie się do Prezydenta obwodowego.

We wszystkich wypadkach, gdzie Starostwo grodzkie, jako pierwsza instancya w sprawach sobie przydzielonych z mocy służby policyi miejscowej, rekurs wywoła, rozstrzygnięcie w drugiej instancyi należy do Prezydenta obwodowego.

§. 32.

Stosunek Starostwa grodzkiego

a) do innych władz politycznych i do przełożonych gmin.

Władze polityczne kraju koronnego obowiązane są o wszystkich wypadkach, które pod względem policyi mają wagę, donosić bezzwłocznie Namiestnikowi pod adresem Starosty grodzkiego, który takowe doniesienia przejrzeć, i swoim „Vidi“, jakoteż uwagami swojemi opatrzone, Namiestnikowi natychmiast przedłożyć.

Wiadomości, jakich Starostwo od władz politycznych albo przełożonych gminy zasiągać będzie, powinny być równie bez odwołki udzielane.

§. 33.

b) do Sądów i do Prokuratury Państwa.

W obrębie policyi sądowej Starostwo grodzkie dla osiągnięcia wspólnego celu winne jest jak najdzielniej wspierać sądy, i prokuraturę Państwa.

W szczególności będzie rzeczą biura centralnego, czynność swoją około utrzymywania bezpieczeństwa łączyć z czynnością sądów i prokuratury Państwa.

§. 34.

Dla bezpośredniego wspierania prokuratorów przeznaczone są komisaryjaty policyi okręgowej, a w miastach, gdzie komisaryjatów nie ma, komisarze policyi, i przydana im straż policyjna.

Komisaryjaty policyi okręgowej i komisarze policyjni obowiązani są zarządzeniom prokuratorów zadość czynić (§. 59. ust. pol. państw.), nie czekając w tej mierze dopiero na zlecenie Starosty grodzkiego. Powinni jednak Starostę o pełnionych przez siebie usługach i skutku tychże uwiadomić.

§. 35.

Komisarze policyjni przy komisaryjatach policyi okręgowej w obwodzie sądów okręgowych, a tam, gdzie takich komisaryjatów nie ma, komisarze policyi w ogólności, powołani są sprawować czynności prokuratorów państwa w przekroczeniach przed sądy powiatowe należących.

Jenerałny prokurator przy głównym Sądzie krajowym wyznaczy komisarzy policyjnych, którym czynności te poruczyć postanowił.

§. 31.

Berufungen an den Kreispräsidenten.

In allen Fällen, wo die Stadthauptmannschaft als erste Instanz in den ihr zugewiesenen Geschäften des Lokalpolizeidienstes den Refurs einer Partei hervorruft, steht die Entscheidung dem Kreispräsidenten in zweiter Instanz zu.

§. 32.

Verhältniß der Stadthauptmannschaft

a) zu den anderen politischen Behörden und zu den Gemeinde-Vorstehern.

Die politischen Behörden des Kronlandes sind verpflichtet, alle Vorkommnisse, die in polizeilicher Hinsicht von Wichtigkeit sind, sogleich dem Statthalter unter der Adresse des Stadthauptmannes anzuzeigen, der die dießfälligen Berichte einzusehen und mit seinem „Gesehen“ und mit seinen allfälligen Bemerkungen unaufgehalten dem Statthalter vorzulegen hat.

Auskünfte, welche die Stadthauptmannschaft von politischen Behörden und von den Gemeinde-Vorstehern abverlangt, sind ungesäumt zu erteilen.

§. 33.

b) zu den Gerichten und zur Staatsanwaltschaft.

Auf dem Felde der gerichtlichen Polizei hat die Stadthauptmannschaft die Gerichte und die Staatsanwaltschaft zur Erzielung des gemeinschaftlichen Zweckes auf das Kräftigste zu unterstützen.

Insbesondere ist es Sache des Zentral-Bureau für die Sicherheitspflege seine Amtsthätigkeit mit jener der Gerichte und der Staatsanwälte zu verzweigen.

§. 34.

Zur unmittelbaren Unterstützung der Staatsanwälte dienen die Bezirks-Polizei-Kommissariate, und in jenen Städten, wo derlei Kommissariate nicht bestehen, die Polizei-Kommissäre nebst der Polizeiwache.

Sie haben den Anordnungen der Staatsanwaltschaft Folge zu leisten (§. 59 der St. P. O.) ohne erst dießfalls eine Weisung vom Stadthauptmanne einholen zu müssen. Sie haben jedoch von ihren geleisteten Diensten und von deren Erfolge den Stadthauptmann in Kenntniß zu setzen.

§. 35.

Die Polizei-Kommissäre der im Sprengel der Bezirksgerichte befindlichen Bezirks-Polizei-Kommissariate und dort, wo derlei Kommissariate nicht bestehen, die Polizei-Kommissäre überhaupt sind berufen, die Verrichtungen der Staatsanwaltschaft bei den vor die Bezirksgerichte gehörigen Uebertretungen zu üben.

Der General-Prokurator am Oberlandesgerichte wird jene Polizei-Kommissäre bezeichnen, denen er diese Verrichtungen zu übertragen findet.

Zakres działalności tych komisarzy policyjnych przepisany jest w rozdziale 10. ust. pol. państ.

§. 36.

c) do gminy.

Starostwo grodzkie obowiązane jest wspierać gminę w utrzymywaniu należącej do niej policyi miejscowej, i dawać jej potrzebną ku temu wojskową straż policyjną.

Winne ono jest także utrzymywać się w dobrem z gminą porozumieniu, i uprzejmie na każde wezwanie gotowości, aby zaradzać wszelkim brakom i niedostatecznościom policyi miejskiej.

§. 37.

d) do żandarmeryi.

Stosunek Starosty do żandarmeryi określa ustawa z dnia 18. Stycznia 1850.

§. 38.

Gazeta policyjna.

Starostwo grodzkie ma w celu bezpieczeństwa publicznego zaprowadzić gazetę policyjną, i takową wydawać za pomocą druku.

Gazetą policyjną obdzielać potrzeba wszystkich Starostów powiatowych, prokuratoryję Państwa, żandameryję, i przełożonych gmin w kraju koronnym, tudzież wszystkie władze policyjne w innych krajach koronnych, a te ostatnie w takiej liczbie egzemplarzy, iżby ją dalej w kraju rozszerzać mogły.

II. Komisaryjaty policyi.

§. 39.

Obsadzanie.

Na czele komisaryjatu stoi nadkomisarz albo komisarz policyjny.

Temuż dana będzie stosowna liczba osób do pełnienia urzędu potrzebnych, tudzież straż w odpowiedniej ilości.

§. 40.

Podwładność.

Komisaryjaty policyi, podlegają bezpośrednio Staroście powiatowemu; gdzie zaś Prezydent obwodowy ma swoją siedzibę, temuż Prezydentowi.

§. 41.

Komisaryjaty policyi obowiązane są o wszystkich ważnych wypadkach i dostrzeżonych zdarzeniach donosić wprost Namiestnikowi. Jeżeli w miejscu sie-

Der Wirkungskreis dieser Polizei-Commissäre ergibt sich aus dem 10. Hauptstücke der St. P. O.

§. 36.

c) zur Gemeinde.

Die Stadthauptmannschaft ist verpflichtet, die Gemeinde in Handhabung der ihr zustehenden Lokalpolizei zu unterstützen, und derselben hiezu die benötigte Militär-Polizeiwache zu stellen.

Sie hat sich wegen Abstellung allfälliger Mängel und Gebrechen der Lokalpolizei mit der Gemeinde in einem freundschaftlichen Einvernehmen und bereitwilligen Entgegenkommen zu erhalten.

§. 37.

d) zur Gensd'armie.

Das Verhältniß des Stadthauptmanns zu Gensd'armie ist durch das Gesetz vom 18. Jänner 1850 geregelt.

§. 38.

Polizei-Zeitung.

Bei der Stadthauptmannschaft ist eine Polizei-Zeitung über alles, was die Sicherheitspflege zu befördern geeignet ist, aufzulegen und durch den Druck zu veröffentlichen.

Die Polizei-Zeitung ist allen Bezirkshauptmännern, der Staatsanwaltschaft, der Gensd'armie und den Gemeindevorstehern im Kronlande, dann allen Polizei-Behörden der übrigen Kronländer, und zwar letzteren in der entsprechenden Anzahl von Exemplaren zur weitem Verbreitung im Lande mitzutheilen.

II. Polizei-Commissariate.

§. 39.

Besetzung.

An der Spitze eines Polizei-Kommissariats steht ein Polizei-Oberkommissär oder ein Polizei-Kommissär.

Demselben wird das erforderliche Amts-Personale und die benötigte Wachmannschaft beigegeben.

§. 40.

Unterordnung.

Die Polizei-Kommissariate sind dem Bezirkshauptmann, an Orten aber, wo der Kreis-Präsident seinen Sitz hat, diesem unmittelbar untergeordnet.

§. 41.

Die Polizei-Kommissariate haben über alle wichtigen Vorfälle und Wahrnehmungen die unmittelbare Anzeige an den Staatthalter zu erstatten. In so fern am Orte

dziły Namiestnika znajduje się Starostwo grodzkie, doniesienia te pod adresem Starosty, przesłane być mają.

Komisaryjaty policyjne winne są trzymać się poleceń danych sobie od Starosty grodzkiego.

§. 42.

Komisaryjaty policyjne obowiązane są w rzeczach policyi sądowej być posłusznymi zarządzeniom prokuratora Państwa. Jeżeli się w miejscu siedziby sądu powiatowego znajdują, komisarz policyi przez jenerałnego prokuratora wyznaczony, sprawować ma czynności prokuratorskie przy Sądzie powiatowym.

§. 43.

Zakres działalności.

Zakres działalności Starostw grodzkich i komisaryjatów policyi, oznaczy dokładnie osobna instrukcja.

W ogólności granice obrębu działania policyjnego dają się tem określić, że zdaniem to jest na władze policyjne, ażeby czuwając, zapobiegając, powstrzymując i wykrywając przy zastosowaniu ich do przepisów miały staranie o spokój, porządek i bezpieczeństwo.

Aneks 2. do Nru. 125.

Zakres działalności ces. król. Władz policyjnych.

§. 1.

Powołanie tych władz.

C. k. Władze policyjne są obowiązane niebezpieczeństwom, któremby Monarcha, dóm cesarski, porządek prawny, jak w ogólności prawny stan i pomyślność państwa i pojedynczych osób zagrożone być mogły, unikać i zapobiegać, spokój i porządek publiczny wewnątrz swych okręgów utrzymywać, wszelkich zamachów na nie wymierzonych, tudzież uszkodzeń osób lub własności, któreby bądź przypadkowo, bądź uczynkiem ludzi umyślnie albo mimo umysłu zrządzone być miały, nie dopuszczać, podczas zamieszania porządku i bezpieczeństwa, szérlenie się złego powstrzymywać, szkodliwe skutki tego uprzętać, nakoniec przestępców prawa śledzić, przytrzymywać i dotyczącym władzom oddawać.

§. 2.

Chcąc powołaniu temu zadosyć uczynić, potrzeba przede wszystkim, aby władza policyjna obeznała się z ludnością, jej ruchami tudzież z stosunkami miejscowemi.

Do tej wiadomości dójdzie ona szczególnie:

- 1) spisywaniem ludności (konskrypcją),
- 2) ścisłym utrzymywaniem kontroli meldunkowej i
- 3) bacznością nad obcymi, tudzież nad sprawami paszportowemi.

des Statthalters eine Stadthauptmannschaft besteht, sind diese Anzeigen unter der Adresse des Stadthauptmanns zu erstatten.

Sie sind an die Weisungen gebunden, die sie vom Stadthauptmanne erhalten.

§. 42.

In der gerichtlichen Polizei haben sie den Anordnungen der Staatsanwaltschaft Folge zu leisten. Befinden sie sich am Orte eines Bezirksgerichtes, so hat der vom General-Prokurator bezeichnete Polizeikommissär die Verrichtungen der Staatsanwaltschaft bei dem Bezirksgerichte zu versehen.

§. 43.

Wirkungskreis.

Der Wirkungskreis der Stadthauptmannschaften und der Polizei-Kommissariate wird durch besondere Instruktionen näher geregelt.

Im Allgemeinen lassen sich die Grenzen dieses Wirkungskreises damit bezeichnen, daß es Aufgabe der Polizei-Behörden ist, durch Beobachtung, Vorbeugung, Repression, und Entdeckung für Ruhe und Ordnung und Sicherheit im gesetlichen Wege zu sorgen.

2. Beilage zu Nr. 125.

Wirkungskreis der kaiserlich-königlichen Polizei-Behörden.

§. 1.

Aufgabe dieser Behörden.

Die k. k. Polizei-Behörden haben den Gefahren, womit der Monarch, das kaiserliche Haus, die gesetliche Ordnung, sowie überhaupt der Rechtsbestand und die Wohlfahrt des Staates sowie der Einzelnen bedroht sind, auf den gesetlichen Wegen vorzubeugen und zu begegnen, die öffentliche Ruhe und Ordnung in dem Bereiche ihres Bezirkes zu erhalten, die Angriffe gegen dieselbe und die Verletzungen der Person und des Eigenthumes, mögen sie vom Zufalle herrühren oder durch menschliche Thätigkeit absichtlich oder unabsichtlich veranlaßt werden, zu hindern, bei vorkommenden Störungen der Ordnung und Sicherheit dem Umsichgreifen des Schadens Gehalt zu thun, die eingetretenen nachtheiligen Folgen zu beseitigen, endlich die Uebertreter des Gesetzes auszuforschen, anzuhalten und den berufenen Behörden zu überliefern.

§. 2.

Um diese Aufgabe lösen zu können, ist der Polizei-Behörde vor Allem die Kenntniß der Bevölkerung und ihrer Bewegung, dann der örtlichen Verhältnisse nothwendig.

Diese Kenntniß erlangt sie vorzüglich:

1. durch die Aufnahme des Standes der Bevölkerung (Konstription),
2. durch die genaue Handhabung des Meldungswesens, und
3. durch das Fremden- und Paßwesen.

§. 3.

Konskrypcyja i meldunki.

Konskrypcyje i meldunki utrzymują w ewidencji ludność w obwodzie, dla urzędowania władzy policyjnej wydzielonym, a to na podstawie dokładnych, stosownie do istniejących rozporządzeń wykonywanych spisów ludności, zatém w szczególności wierne prowadzenie protokołu mieszkańców rocznych i takich, którychby ci znowu przyjęli na mieszkanie, dalej obcych zajeżdżających - do domów gościnnych, czeladzi rękodzielniczej, robotników fabrycznych i sług; tu należy także dozór, aby oberżysci i ojcowie gospodni porządnie prowadzili księgi obcych i czeladzi, rewizyją domów gościnnych i gospód, od czasu do czasu przedsiębrana, szczególnie zaś miejsce i kryjówek podejrzanych; nakoniec starunek, aby o każdej zmianie w ludności stosownie do przepisów donoszono, i każde przekroczenie tych przepisów podług prawa karano.

§. 4.

Baczność na obcych.

We względzie baczności na obcych należy do c. k. władz policyjnych obejść się wedle wymagania przepisów z przybywającymi cudzoziemcami, sprawdzenie celu ich podróży i przebywania, zezwalanie pobytu, wydalenie osób obcych podejrzanych, osobliwie zagranicznych emisaryjuszów i burzycieli spokojności, ewidencya terminu dozwolonego pobytu, tudzież osób obcych sygnalizowanych i z miejsca wyprawionych, nakoniec pobór taks od obcych, gdzie są zaprowadzone, i zachowanie się z tychże.

§. 5.

Paszporty.

Tu należy utrzymywanie w ewidencji przybywających i odjeżdżających krajowców w zwyczajnych jazdach, jak i koleją żelazną, lub parowemi statkami, postępowanie z osobami szczególnie sygnalizowanymi i podejrzanymi, rozpoznawanie składanych kart podróжных co do istotnych znaków tychże, ich widowanie, wydawanie kart do podróżowania po kraju, dla krajowców, po uprzednim zniesieniu się z urzędem konskrypcyi, jako i podawanie wniosków do Prezydentów obwodowych, odnośnie zaś do Namiestników względem wydania kart podróжных, dla krajowców za granicę wyjeżdżających.

§. 6.

Udzielanie wiadomości.

Na zasadzie przepisanych meldunków, tudzież baczności na sprawy paszportowe i na obcych, będą c. kr. władze policyjne w możności odpowiedzi, jeżeli od władz lub strón prywatnych, zapytane lub proszone będą o wiadomości, jakich osób dotyczące.

§. 3.

Konstriptions- und Meldungswesen.

Das Konstriptions- und Meldungswesen begreift in sich die Evidenzhaltung des Standes der Bevölkerung des der Polizei-Behörde zugewiesenen Amtsgebietes auf Grundlage der nach den bestehenden Vorschriften erfolgenden vollständigen Aufnahme derselben, mithin insbesondere die stets richtige Führung der Protokolle über Jahres- und After-Parteien, über die in den Gasthöfen einkommenden Fremden, über Gewerbsgehilfen, Fabrikarbeiter und Dienstboten, die Aufsicht auf die ordentliche Führung der Fremden- und Gesellenbücher von Seite der Gastwirthe und Herbergsväter, die zeitweise Revision der Gasthöfe und Herbergen, insbesondere bedenklicher Orte und Schlupfwinkel; ferner die Sorge, daß jede Veränderung der Bevölkerung nach den bestehenden Vorschriften gemeldet, jede Uebertretung dieser Vorschriften aber der gesetzlichen Ahndung ungeführt werde.

§. 4.

Fremdenwesen.

In Rücksicht auf das Fremdenwesen haben die k. k. Polizei-Behörden die Behandlung der ankommenden Ausländer nach den hierüber bestehenden Vorschriften, die Konstatirung des Reise- und Aufenthaltszweckes, die Ertheilung der Aufenthaltsbewilligungen, die Ausweisung bedenklicher Fremden, insbesondere der ausländischen Emigranten und Ruhestörer, die Evidenzhaltung der gegebenen Aufenthaltsfristen, der signalisirten und abgeschafften Fremden, endlich die Einhebung und Verrechnung der etwa bestehenden Fremdentaxen.

§. 5.

Paßwesen.

Das Paßwesen umfaßt die Evidenzhaltung der ankommenden und abreisenden Inländer im gewöhnlichen Verkehre, sowie auf Eisenbahnen und Dampfschiffen, die Behandlung und Ueberwachung besonders signalisirter und bedenklicher Individuen, die Prüfung der vorkommenden Reiseurkunden in Bezug auf ihre wesentlichen Merkmale, die Bildung derselben, dann über vorläufiges Einvernehmen des Konstriptions-Amtes, die Ertheilung von Reiseurkunden an Einheimische für das Inland, und die Erstattung von Anträgen an die Kreispräsidenten und rücksichtlich Statthalter zur Ausstellung von Reiseurkunden an Inländer für das Ausland.

§. 6.

Auskünfte.

Auf Grund der vorschriftsmäßigen Handhabung des Meldungs-, Paß- und Fremdenwesens sind die k. k. Polizei-Behörden in der Lage, die von den Behörden oder Partelen an sie gerichteten Anfragen oder Ansuchen um Auskünfte über Personen zu beantworten.

§. 7.

Obowiązek, który wypełniać przeznaczone są c. k. władze policyjne, daje się w ogólności orzec w następujących trzech głównych punktach.

Mianowicie jest ich zadaniem:

I. utrzymywać bezpieczeństwo publiczne i spokój wewnętrzny;

II. mieć staranie o bezpieczeństwo osób i ich własności;

III. utrzymywać porządek publiczny.

Ich urzędowa czynność pod tym trojakim względem zasadza się:

a) na baczności, zapobiegliwości i ochronie (policyja administracyjna),

b) w przypadkach zaszłego rzeczywiście naruszenia prawa i jakiego uszkodzenia, na wykryciu przestępcy ustaw, a o ile sama nie ma prawa karania, na oddanie przestępcy do przynależnej władzy karnej (policyja sądownicza).

§. 8.

Policyja administracyjna.**I. Utrzymanie publicznego bezpieczeństwa i wewnętrznego spokoju.**

Baczność na sposób myślenia ludu, stanowi jedno z najważniejszych zadań władz policyjnych.

Pod tym względem mają mieć staranne oko na stan polityczny i społeczny, w życie publiczne wchodzący, niemniej na wrażenie, jakie sprawiają na umysłach publiczności nowe ustawy dla państwa i kraju, wydane w rzeczach, politycznego i administracyjnego urządzenia, szczególną zwracać uwagę, przy czém nie należy poprzestawać na słyszeniu głosów osób poszczególnych, ani ich zdaniu nadawać wartości powszechnego sądu.

Władze policyjne winne wywiadywać o potrzebach i życzeniach ludności, dochodzić pilnie istniejących stosunków, które potrzebie nowego urządzenia, i życzeniom odmiany w zaprowadzonych już urządzeniach służą za podstawę, a słuszne żądania i zażalenia do wyższej wiadomości bez ogródki podawać.

Niestusznym żądaniom i skargom zapobiegać mają prostowaniem myślnych, one wywołujących wyobrażeń i pomysłów, a naprzeciw wpływom złośliwym, któremiby się starano obudzić niesprawiedliwe nieukontentowanie, i wzburzenie umysłów, stanowczo występować.

§. 9.

O postrzeżeniach swoich będą c. k. władze policyjne stosownie do §. 8. władzom przełożonym peryjodyczne sprawozdania ze stosownymi wnioskami przesyłać.

Czas przesyłania tych peryjodycznych sprawozdawczych doniesień w osobnym przepisie oznaczonym zostanie.

§. 7.

Die Aufgabe, welche die k. k. Polizei-Behörden nach §. 1 zu erfüllen berufen sind, läßt sich im Allgemeinen auf drei Hauptpunkte zurückführen.

Sie besteht nämlich:

- I. in der Aufrechterhaltung der öffentlichen Sicherheit und der inneren Ruhe;
- II. in der Sorge für die Sicherheit der Person und des Eigenthumes;
- III. in der Handhabung der öffentlichen Ordnung.

Ihre Amtsthätigkeit ist in dieser dreifachen Beziehung:

- a) eine beobachtende, vorbeugende und verhütende (administrative Polizei),
- b) bei wirklich erfolgten Rechtsverletzungen und Beschädigungen auf die Entdeckung des Gesetzübertreters, und insoweit ihnen nicht selbst ein Ahndungsrecht zusteht, auf die Überweisung desselben an die kompetente Strafbehörde gerichtete (gerichtliche Polizei).

§. 8.

A. Administrative Polizei.

I. Aufrechterhaltung der öffentlichen Sicherheit und der inneren Ruhe.

Die Wahrnehmung der Volksstimmung gehört zur wesentlichen Aufgabe der Polizei-Behörden.

Sie haben in dieser Beziehung die politischen und sozialen in das Staatsleben eingreifenden Zustände sorgfältig zu beobachten, und ihre besondere Aufmerksamkeit auf die öffentliche Stimmung bei Erlassung neuer Reichs- oder Landesgesetze über politische und administrative Einrichtungen zu richten, wobei es aber nicht genügt, bloß einzelne Stimmen zu hören und ihren Ansichten den Werth des allgemeinen Urtheiles beizulegen.

Die Polizei-Behörden haben sich von den Bedürfnissen und Wünschen der Bevölkerung Kenntniß zu verschaffen, die thatsächlichen Verhältnisse, welche dem Bedürfnisse neuer Einrichtungen und dem Wunsche nach Aenderungen in den bestehenden Einrichtungen zum Grunde liegen, sorgfältig zu prüfen und gerechte Wünsche und Beschwerden ungeschminkt zur höheren Kenntniß zu bringen.

Ungerechten Wünschen und Beschwerden haben sie durch Berichtigung der denselben zum Grunde liegenden irrigen Vorstellungen und Begriffen zu begegnen, und böswilligen Einflüssen, die sich zur Erregung ungegründeter Mißstimmung und Aufreizung geltend zu machen suchen, ist mit aller Entschiedenheit entgegen zu treten.

§. 9.

Ueber die Wahrnehmungen, welche die k. k. Polizei-Behörden nach §. 8 zu machen haben, sind an die vorgesetzte Behörde periodische Berichte mit den geeigneten Mittheilungen zu erstatten.

Besondere Weisungen werden die Zeit dieser periodischen Berichte näher bestimmen.

§. 10.

Zakres działalności władz policyjnych co do druku, towarzystw i zgromadzeń politycznych, oznaczyły istniejące w tym względzie ustawy i osobne instrukcje.

Czuwanie nad peryjodycznymi pismami drukowanemi, i pilnowanie zakazu obnoszenia pism drukowanych od domu do domu, obwoływania, rozdawania, przedawania i przylepiania ich przy ulicach publicznych, należy do celniejszych powinności policyjnych.

Uważać też mają na wpływ, jaki na ducha publicznego wywierają pisma czasowe, krajowe i zagraniczne, pisemka ulotne i dzieła większej objętości, i ważniejsze z nich data do wyższej podawać wiadomości.

§. 11.

Czuwanie nad potajemnymi zabiegami i zamachami, któreby publicznemu bezpieczeństwu zagrażać mogły, i utrzymywanie ewidencji osób w tym względzie pod śledztwem już byłych, albo podejrzanych, należy do szczególnych powinności władz policyjnych.

Ich usiłowania dążyć powinny do tego, aby zaburzeń publicznego bezpieczeństwa i spokoju do wybuchu nie dopuścić, ale je zaraz w swoim zarodzie utłumić. Jeżeli zaś pomimo to wybuchną, a środki łagodne nie wystarczą do położenia im tamy, władze policyjne mają odważnie stawić czoło, a gdyby wojskowa straż policyi pod ich rozkazami będąca, nie była dostateczną, bezzwłocznie zawezwać do współdziałania żandarmeryję, a w miarę potrzeby i także c. k. wojsko.

II. Staranie o bezpieczeństwo osób i własności.

§. 12.

Staranie o bezpieczeństwo osób zasadza się na baczeniu wszystkich czynności i zaniechań wewnątrz całego okręgu policyjnego, któremiby życie, zdrowie i bezpieczeństwo osobiste mieszkańców, bądź przypadkowo, bądź umyślnie zagrożonemi być mogły. Baczenie to dzieć się ma w ogólności przez szczegółowe naglądanie, przez chodzące poczty, obławy i patrole dzienne i nocne, osobliwie zaś przez pilnowanie ulic, placów, i miejsc publicznych, gdzie za zwyczaj, lub przy szczególnych sposobnościach, jako to: przy festynach ludu, uroczystościach, balach, pożarach i t. d. większy napływ ludu wydarza się.

Do tego należy jeszcze scisły nadzór jazdy koleją żelazną w zastosowaniu ustaw policyjnych dla kolei żelaznej, wydanych najwyższem postanowieniem z dnia 30. Stycznia 1847, i późniejszych w tym względzie wyszłych rozporządzeń. tudzież nadzór żeglugi parowej podług istniejących przepisów.

§. 10.

Den Wirkungskreis der Polizei-Behörden in Bezug auf die Presse, auf politische Vereine und Versammlungen bestimmen die darüber bestehenden Gesetze und besonderen Instruktionen.

Die Ueberwachung der periodischen Druckschriften und des Verbotes des Hausirens mit Druckschriften, des Ausrufens, Vertheilens, Feilbietens und Anschlagens derselben auf offener Straße, gehört zu ihren vorzüglichsten Obliegenheiten.

Nicht minder haben sie den Einfluß der in- und ausländischen Blätter, Flugschriften und größeren Werke auf die öffentliche Stimmung wahrzunehmen und wichtige Daten zur höhern Kenntniß zu bringen.

§. 11.

Die Ueberwachung geheimer Umrtriebe und Anschläge, welche der öffentlichen Sicherheit gefährlich werden könnten und die Evidenzhaltung der in dieser Beziehung bereits in Untersuchung gestandenen oder verdächtigen Personen liegt in der besonderen Verpflichtung der Polizei-Behörden.

Sie müssen bemüht sein, dahin zu wirken, daß Störungen der öffentlichen Sicherheit und Ruhe nicht zum Ausbruche gelangen, sondern schon in ihrem Aufkeimen erstickt werden. Sind sie aber dennoch ausgebrochen, und reichen gütliche Mittel nicht hin, denselben ein Ende zu machen, so haben die Polizei-Behörden mit aller Entschiedenheit aufzutreten, und wenn die ihnen zu Gebote stehende Militär-Polizeiwache nicht ausreichend sein sollte, die Mitwirkung der Gensd'armie und nach Erforderniß auch des k. k. Militärs ungesäumt zu veranlassen.

II. Sorge für die Sicherheit der Person und des Eigenthumes.

§. 12.

Die Sorge für die Sicherheit der Person umfaßt die Aufsicht auf alle Handlungen und Unterlassungen innerhalb des ganzen Polizeibezirkes, wodurch das Leben, die Gesundheit und die körperliche Sicherheit der Bewohner zufällig oder absichtlich gefährdet werden könnte. Diese Aufsicht wird ausgeübt im Allgemeinen durch die einzelne Nachschau, durch ambulirende Posten, Streifungen und Patrouillen bei Tag und Nacht, insbesondere aber durch Ueberwachung jener Gassen, Plätze und öffentlichen Orte, wo gewöhnlich oder aus speziellen Anlässen wie bei Volksfesten, Feierlichkeiten, Bällen, Feuersbrünsten u. s. w., ein größerer Zusammenfluß von Menschen stattfindet.

Hieher gehört noch insbesondere die genaue Ueberwachung des Eisenbahnbetriebes nach dem mit a. h. Entschließung vom 30. Jänner 1847 erlassenen Eisenbahn-Polizeigesetze und der späteren in dieser Beziehung ergangenen Verordnungen, dann die Aufsicht auf den Betrieb der Dampfschiffahrt nach den bestehenden Vorschriften.

Sądy, w ustawie policyi dla kolei żelaznych władz policyjnym przyznane, przeszły na władze sądownicze; im tedy władze policyjne o przekroczeniach tego rodzaju donosić mają.

§. 13.

Pieczolowitość ta ma także okazywać się w wystąpieniu przy kłóskach publicznych, pożarach, powodziach, epidemii i t. d., a to stosując się do osobnych, takie przypadki na celu mających przepisów, albo do wyższych szczegółowych rozporządzeń, niemniej przy wydarzających się innych nieszczęściach, przy wypadkach, obłąkania umysłowego, nagłych zachorowaniach na ulicy, samobójstwach, i tym podobnych zamysłach.

§. 14.

Do władz policyjnych należy także baczność na wyrabianie i noszenie zakazanej, lub w ogólności podejrzanej broni, jaką są: laski do strzelania, sztylety, pugiwały, szpady w laskach, noże o dwu lub więcej ostrzach, i t. d.

Ustawa o broni oznacza dalsze w tym względzie obowiązki władz policyjnych.

§. 15.

Bezpieczeństwo własności wymaga dozoru nad próżniakami, włóczęgami, żebrakami i t. p. niebezpiecznymi osobami, utrzymywania w ewidencji wypuszczonych aresztantów, ich związków i miejsca ich pobytu, niemniej szupasników, wywołańców, przechowywaczy rzeczy kradzionych, i o to podejrzanych rękodzielników, tudzież od czasu do czasu zarządzania ogólnej w całym okręgu odbyć się mającej obławy, za zniesieniem się w tem równocześnie z pogranicznymi władzami policyjnymi i gminami, nakoniec pilnej rewizji miejsc i kryjówek podejrzaney.

Tu należy także zbieranie i spisywanie rzeczy skradzionych lub zrabowanych, i popełnianych zbrodni; opisywanie rzeczy zgubionych, znalezionych i deponowanych; opis osób zbiegłych i znikłych tudzież znalezionych trupów; rozszéczanie listów gończych przez sądy wydawanych.

§. 16.

Z żebrakami, włóczęgami i próżniakami przy strzeżeniu publicznym, w rewizjach i obławach lub przy innej sposobności przydybanymi, c. k. władze policyjne postąpić mają podług przepisów tak, jak z osobami bez utrzymania, bez paszportów lub innych wykazów i bez zarobku, użytkując przytem z mianych opisów osób i listów gończych, ze spisów ukaranych zbrodniarzy, szupasników i wywołańców; obcych należy wręcz wydalić, albo szupasem odeśłać, miejscowych zaś żebraków i próżniaków, zbadawszy ich osobiste stosunki, albo domowi ubogich przekazać, albo do domu dobrowolnej roboty

Die in dem Eisenbahn-Polizeigesetz den Polizei-Behörden eingeräumte Gerichtsbarkeit ist an die Gerichte übergegangen, an welche daher die Polizei-Behörden die diesfälligen Uebertretungen anzuzeigen haben.

§. 13.

Diese Sorgfalt erstreckt sich auch auf das Einschreiten bei öffentlichen Kalamitäten, Feuersbrünsten, Ueberschwemmungen, Epidemien u. s. w. nach den für derlei Fälle bestehenden besonderen Vorschriften oder speziellen höheren Anordnungen, dann bei sich ereignenden Unglücks- und Irrsinnsfällen, plötzlichen Erkrankungen auf der Straße, Selbstmorden und derlei Versuchen u. s. w.

§. 14.

Den Polizeibehörden obliegt die Aufsicht auf die Verfertigung und auf das Tragen verbotener oder sonst verdächtiger Waffen, als: Stockflinten, Stilete, Dolche, Degenstöcke, zwei- oder mehrschneidige Messer 2c.

Das Waffengesetz wird die weiteren Obliegenheiten der Polizei-Behörden aussprechen.

§. 15.

Die Eigenthumsicherheit erfordert die Aufsicht auf Müßiggänger, Bagabunden, Bettler und sonst gefährliche Personen, die Evidenzhaltung der entlassenen Sträflinge, ihrer Verbindungen und Aufenthaltsorte, der Abgeschobenen und Abgeschafften, der Hehler und der der Hehlerei verdächtigen Gewerbsleute, dann die zeitweise Vornahme von ausgedehnten über den ganzen Bezirk sich erstreckenden Streifungen im gleichzeitigen Einvernehmen mit den angrenzenden politischen Behörden oder Gemeinden, die fleißige Revision von verdächtigen Orten und Schlupfwinkeln.

Hieher gehört ferner die Sammlung und Registrirung der Beschreibung gestohlener und geraubter Effecten, dann der verübten Verbrechen; die Beschreibung von verlorenen, gefundenen und deponirten Gegenständen; die Personbeschreibung entwichener und vermisteter Individuen und gefundener Leichname; die Verbreitung der von den Gerichten erlassenen Steckbriefe.

§. 16.

Die bei der Gassenaufsicht, den Revisionen und Streifungen oder bei andern Anlässen aufgegriffenen Bettler, Bagabunden und Müßiggänger sind von den k. k. Polizeibehörden ebenso, wie andere unterstand-, ausweis- und erwerbslose Individuen mit Benützung der vorliegenden Personbeschreibungen und Steckbriefe, der Listen über abgestrafte Verbrecher, über Abgeschobene und Abgeschaffte vorschriftsmäßig zu behandeln; Fremde sind nach Umständen einfach wegzuweisen oder abzuschicken, einheimische Bettler und Müßiggänger aber sind nach den über ihre persönlichen Verhältnisse gepflogenen Erhebungen entweder der Armenversorgung zuzuweisen oder in die freiwillige Arbeits-

oddąć, albo postąpić sobie z niemi podług przepisów wydanych dla zakładów roboty przymusowej.

III. Utrzymanie porządku publicznego.

§. 17.

Obowiązki c. k. władz policyjnych we względzie przedstawień teatralnych oznaczone są w ustawie dla teatrów, tudzież w osobnej instrukcyi.

Władze c. k. policyjne obowiązane są w szczególności nie dopuszczać teatrów pokątnych w domach prywatnych, i nie dozwalać wprowadzania scen dramatycznych w miejscach publicznych do tego nie uprawnionych.

§. 18.

Do władz policyjnych należy ku utrzymaniu porządku publicznego mieć dozór nad szynkowniami, domami gościnnymi i zajezdnymi, nad kawiarniami, gospodami, i publicznymi miejscami zgromadzenia i zabawy.

Ich rzeczą jest pilnować, aby szynki, domy gościnne i kawiarnie o czasie przepisany zamykano.

§. 19.

Do działań władz policyjnych należy, dawać pozwolenie na publiczne deklamacyjne i muzykalne popisy wszelkiego rodzaju, za otrzymanym uprzednio od przedsiębiorcy programem, i pilnować, aby przytem dozwolonego programu ściśle się trzymano.

Wreszcie potrzeba do tego pozwolenia od władz policyjnych, ażeby widowiska wszelkiego rodzaju, bale publiczne, i muzyki z tańcami, trwać mogły nad godziny policyjne, niemniej ażeby szynkownie, domy gościnne i kawiarnie, nad ten czas mogły zostać otwarte. Za każde takie pozwolenie władza policyjna pobierać będzie przepisaną opłatę, z tejże rachować się, a przy tych wszystkich zabawach przestrzegać ma porządku.

Oprócz tego należy do niej mieć dozór nad wędrownymi kuglarzami i muzykantami, nad arfinistami, śpiewakami szynkowymi i t. d.

§. 20.

Pod względem święcenia niedziel i dni świątecznych władz policyjnym to ma służyć za prawidło, że gdzie ludność katolicka jest w większości, uroczystości niedzielne i święta katolickie nie mają doznawać przeszkody w robotach gwarliwych i handlowaniu publicznem. Przepisów względem nie-dozwalania muzyk z tańcami podczas nabożeństwa ściśle także przestrzegać należy.

§. 21.

Bacność władzy policyjnej na gry w miejscach publicznych, rozciąga się nie tylko do gier właściwie losowych i azardowych, istniejącymi ustawami

anstalt abzugeben oder nach den bestehenden Direktiven für die Zwangsarbeitshäuser zu behandeln.

III. Handhabung der öffentlichen Ordnung.

§. 17.

Die Obliegenheiten der k. k. Polizei-Behörden in Bezug auf theatralische Vorstellungen sind durch die Theater-Ordnung und die besondere Instruktion festgestellt.

Die k. k. Polizei-Behörden sind insbesondere verpflichtet, Winkelbühnen in Privathäusern nicht zu dulden, sowie die Aufführung dramatischer Szenen von den dazu nicht befugten öffentlichen Orten hintanzuhalten.

§. 18.

Den Polizei-Behörden obliegt zur Erhaltung der öffentlichen Ordnung die Aufsicht auf Schänken, Gast- und Einkehrhäuser, Kaffeehäuser, Herbergen, öffentliche Versammlungs- und Belustigungsorte u. dgl.

Sie haben die Einhaltung der Sperrzeit bei Schänken, Wirths- und Kaffeehäusern zu überwachen.

§. 19.

Zum Bereiche der Polizei-Behörden gehört die Bewilligung zu öffentlichen deklaratorischen und musikalischen Produktionen jeder Art über das vom Unternehmer vorzulegende Programm, und die Aufsicht, daß sich genau an das bewilligte Programm gehalten werde.

Es bedarf ferner zu allen Schaustellungen, öffentlichen Bällen und Tanzmusiken, zum Offenhalten der Schänken, Wirths- und Kaffeehäuser über die Polizeistunde der Bewilligung der Polizei-Behörden. Dieselben haben die für diese Bewilligungen vorgeschriebenen Gebühren einzuhoben und zu verrechnen, und bei all' diesen Anlässen die Ordnung aufrecht zu erhalten.

Ihnen liegt außerdem die Aufsicht auf herumziehende Gaukler, Taschenspieler, wandernde Musikanten, Harfenisten, Bänkelsänger &c. &c. ob.

§. 20.

In Bezug auf die Heiligung der Sonn- und Feiertage hat den Polizei-Behörden als Richtschnur zu dienen, daß dort, wo die katholische Bevölkerung die Mehrzahl bildet, die Feier der Sonn- und katholischen Festtage durch geräuschvolle Arbeiten und den öffentlichen Handelsbetrieb nicht gestört werden darf. Auch sind die Vorschriften wegen Nichtgestattung von Tanzmusiken während der heiligen Zeit genau zu beobachten.

§. 21.

Die Aufsicht der Polizei-Behörde auf die Spiele an öffentlichen Orten erstreckt sich nicht nur auf die durch die bestehenden Gesetze verbotenen eigentlichen Glückss- und

zakazanych, ale i do tych, które ze względu na miejsce i osoby przy grze dostrzeżone, są prawnie zabronione.

§. 22.

Podobnie jest obowiązkiem władz policyjnych zwracać pilną uwagę, aby nie dopuszczać publicznego wszeteczeństwa i gorszących nieobyczajności, mieć w ewidencji nierządnic publiczne, szczególnie uważać na stan zdrowia tychże, rajturstwo według możliwości powściągać i na zakłady kąpieli publicznych mieć baczne oko.

§. 23.

Władze policyjne uprzątać mają w ogólności to wszystko, co obraza publiczną obyczajność. Ściśle zatem baczyć mają w tym względzie na wszystkie publiczne widowiska, wystawy towarów, wywieszane znaki (szyldy) i t. d.

§. 24.

Do władz policyjnych należy, o ile to dąży do dopięcia policyjnych celów utrzymywać przepisany porządek domowej czeladzi; mianowicie nie będą one wystawiać służbowego stosunku na szkodliwe przerwy, a udzielając obudwom stronom tem rańniejszej opieki, starać się będą, aby obie w najkrótszej drodze i z oszczędzeniem uciążliwych wydatków, uzyskiwały prawa, jakie im przepisy o domowej czeladzi ze względu na dobro publiczne przyznają.

Przestrzegając policyjnych przepisów we względzie czeladki, władze policyjne będą mieć oko na sługi obcych panów, i na ludzi bez służby będących, jakoteż na gospody służebne, i wszystkich w ewidencji utrzymywać: w sporach służbowych i o zasługi. o ile rzecz idzie o sądowe przyznanie praw, jakich podstawą jest ugoda służebna i o zapłatę zawartą. należy rozprawić się u władzy sądowej.

§. 25.

Władza policyjna doglądać będzie fiaków, furmanów, bryczkarzów i lektykarzów co do trybu ich zarobkowości i przyjmowania do tego parobków (§. 181. Cz. II. ust. kar.), i przestrzegać przepisów opiewających o tym rodzaju przemysłu, tudzież o poborze należącej taxy.

O ile porozumiewać się należy z władzą policyjną przy nadawaniu jakiej profesyi, o tem stanowią ustawy profesyjne.

§. 26.

Urzędowanie w rzeczy sądownictwa pokoju.

Sprawowanie urzędu sędziego w sporach między stronami nie należy wprawdzie do władz policyjnych, atoli jeżeli się one po zagodzenie sporów swoich do władz policyjnych udadzą, urząd sędziego pokoju sprawować powinny, odpowiadając zaufaniu strón wydaniem wyroku polubownego ze skutkiem, jaki temuż nadała ustawa sądowa.

Hazardspiele, sondern auch auf jene, die in Anbetracht des Ortes und der Personen, die dabei betreten werden, gesetzlich untersagt sind.

§. 22.

Eine gleich strenge Aufmerksamkeit haben die Polizei-Behörden auf die Verhütung öffentlicher Unzucht und Aergerniß erregender Unsittlichkeiten zu richten, sie haben die Lustburden in Evidenz zu halten und sie besonders in Rücksicht auf ihren Gesundheitszustand zu überwachen, die Kuppelerei nach Kräften hintanzuhalten und die öffentlichen Badeorte genau zu beaufsichtigen.

§. 23.

Die Polizei-Behörden haben überhaupt alles zu beseitigen, was die öffentliche Sittlichkeit verletzt. Sie haben daher in dieser Richtung alle öffentlichen Schaustellungen, Auslagen, Aushängschilder 2c. genau zu überwachen.

§. 24.

Den Polizei-Behörden obliegt die Handhabung der Gesindeordnung, in soferne durch dieselbe der polizeiliche Zweck verfolgt wird, das Dienstverhältniß keiner nachtheiligen Unterbrechung auszusetzen, demselben einen schnelleren Schutz zu verleihen und beiden Theilen auf dem kürzesten Wege mit Vermeidung beschwerlicher Kosten die Erlangung jener Rechte, welche ihnen die Gesindeordnung aus Rücksichten für das öffentliche Wohl einräumt, zu verschaffen.

In Handhabung der Gesindepolizei haben die Polizei-Behörden fremde Dienstleute und dienstlose Individuen, sowie Dienstbotenherbergen zu überwachen und in Evidenz zu erhalten; Dienst- und Lohnstreitigkeiten sind, in soferne es sich um richterliche Zuerkennung der aus dem Dienst- und Lohnvertrage entspringenden Rechte handelt, bei der Gerichtsbehörde zu verhandeln.

§. 25.

Die Polizei-Behörde hat Fiaker, Lohnkutscher, Stellfuhrinhaber und Sesselträger hinsichtlich ihres Geschäftsbetriebes und hinsichtlich der Aufnahme ihrer Knechte (§. 181 II. Thl. des St. G. B.) zu überwachen und die bezüglichen Betriebs- und Taxordnungen zu handhaben.

In wie ferne die Polizei-Behörde bei Verleihung von Gewerben einzubernehmen sei, bestimmen die Gewerbsgesetze.

§. 26.

Friedensrichterliche Funktion.

Den Polizei-Behörden gebührt zwar kein Richteramt in Streitigkeiten zwischen Parteien; wenn sich jedoch dieselben zur Schlichtung ihrer Streitigkeiten an die Polizei-Behörden wenden, so haben dieselben die friedensrichterliche Funktion zu üben und dem Vertrauen der Parteien durch einen schiedsrichterlichen Spruch mit der durch die Gerichtsordnung bezeichneten Wirkung entgegen zu kommen.

§. 27.

Prawo karania, służące władzom policyjnym.

O ile władze policyjne upoważnione są wydawać nowe rozporządzenia policyjne i karać przekroczenia takowych, jako i już istniejących przepisów policyjnych, i jak w przypadkach przekroczeń postępować, o tém stanowi osobne rozporządzenie.

§. 28.

B. Policyja sądowa.

Władze policyjne mają stosownie do §. 49. ust. post. kar. z dnia 17. Stycznia 1850, wszystkie zbrodnie, przestępstwa i przekroczenia, o ile nie na samo żądanie interesowanego dochodzone być mają, szlakować, czynić przygotowawcze zarządzenia, które nie cierpiąc zwłoki służą do wyjaśnienia rzeczy, lub przeszkodzić mogą zatarciu śladów uczynku karze podpadającego, albo ucieczce złoczyńcy.

Jak władze policyjne, tak i podwładni im śludzy mogą, jeśli ze zwłoki urość może niebezpieczeństwo, przedsiębrać rewizyje domów a nawet tymczasowie aresztować oskarżonych, choćby do tego wezwane nie były.

Obowiązane są jednak spisane w tej mierze protokoły udzielić bezzwłocznie prokuratorowi Państwa, albo sędziemu inkwizycyjnemu.

O ile władze policyjne prócz tego wspierać powinny sądy karne i prokuratoryje Państwa, o tém stanowią §§. 59, 95, 144-149, 186, 187, 189, 209, 418-421 i 501 ust. postępowania karnego z dnia 17. Stycznia 1850.

§. 29.

Przy sądach powiatowych, będących w obwodzie władzy policyjnej komisarz władzy policyjnej sprawować będzie czynności prokuratoryi w przekroczeniach należących przed też sądy; a zakres działania jego oznaczony jest w rozdziale 20. ust. p. kar. z d. 17. Stycznia 1850.

§. 30.

Dokładniejsze oznaczenie stosunku władz policyjnych do sądów i prokuratoryi, zawierają główne zarysy organizacyi władz policyjnych, przez N. Pana zatwierdzone.

§. 31.

Zakres działania władz policyjnych w rzeczach policyi miejscowej, która do gminy należy.

Chociaż sprawowanie policyi miejscowej, w zakresie ustawą gminną bliżej oznaczonym do gminy należy, niemniej przeto jest obowiązkiem władzy policyjnej, na braki i chyby w tym wydziale administracyjnym mieć baczne oko względem usunięcia takowych po przyjacielsku porozumiewać się z powołaniem. do tego organami gminy, i wspierać je w tém z wszelką gotowością; osobliwie

§. 27.

Abhandlungsrecht der Polizei=Behörden.

Inwieweit die Polizei=Behörden neue polizeiliche Anordnungen zu erlassen und die Uebertretungen dieser, sowie der schon bestehenden Polizei=Vorschriften zu ahnden berechtigt sind, und wie sie in Uebertretungsfällen zu verfahren haben, bestimmt eine besondere Verordnung.

§. 28.

B. Gerichtliche Polizei.

Die Polizei=Behörden haben nach §. 49 der St. P. O. vom 17. Jänner 1850 allen Verbrechen, Vergehen und Uebertretungen, soferne sie nicht bloß auf Verlangen eines Bethelligten untersucht werden, nachzuforschen, und die keinen Aufschub gestattenden vorbereitenden Anordnungen zu treffen, welche zur Aufklärung der Sache dienen, oder die Beseitigung der Spuren der strafbaren Handlung oder die Flucht des Thäters verhüten können.

Sowohl die Polizei=Behörden, als auch ihre untergeordneten Diener können, wenn Gefahr am Verzuge haftet, Hausdurchsuchungen und die vorläufige Verwahrung von Angeeschuldigten unaufgefordert vornehmen.

Sie müssen jedoch ihre diesfälligen Protokolle unverzüglich dem zuständigen Staatsanwalte oder Untersuchungsrichter mittheilen.

In wieferne die Polizei=Behörden die Strafgerichte und Staatsanwaltschaften außerdem zu unterstützen haben, bestimmen die §§. 59, 95, 144—149, 186, 187, 189, 209, 418—421 und 501 der Strafprozeßordnung vom 17. Jänner 1850.

§. 29.

Bei den im Rayon der Polizei=Behörde befindlichen Bezirksgerichten werden in den vor dieselben gehörigen Uebertretungsfällen die Verrichtungen der Staatsanwaltschaft durch einen Kommissär der Polizei=Behörde versehen, dessen Wirkungskreis sich aus dem 20. Hauptstücke der St. P. O. vom 17. Jänner 1850 ergibt.

§. 30.

Ueber das Verhältniß der Polizei=Behörden zu den Gerichten und zur Staatsanwaltschaft enthalten die allerhöchst genehmigten Grundzüge über die Organisation der Polizei=Behörden die nähern Bestimmungen.

§. 31.

Wirkungskreis der Polizei=Behörden in Bezug auf die der Gemeinde zustehende Lokalpolizei.

Wenn der Gemeinde auch die Verwaltung der Lokalpolizei in dem in den Gemeindestatuten näher bestimmten Umfange zusteht, so ist es gleichwohl Pflicht der Polizei=Behörde auf Mängel und Gebrechen in dieser Verwaltung ein wachsameres Auge zu haben, sich wegen Abstellung derselben mit den dazu berufenen Gemeindeorganen in einem freundlichen Einvernehmen und bereitwilligen Entgegenkommen zu erhalten, ins=

w przypadkach większych klęsk, jakimi są pożary, powódzie i t. p. z organami gminy wspólnie działać, i ile to być może, względem środków, jakichby użyć potrzeba, zawczasu się umówić.

§. 32.

Gdyby gmina żądaniom władzy policyjnej nie odpowiadała, sama ta władza środki nagłe zwłoki nie cierpiące, o ile tego interes powszechny wymaga, natychmiast przedsięwzięcie, o tém jednak władzę sobie przełożoną zawiadomi; w innym razie władzy tej o zajęciu donieść jest obowiązana.

§. 33.

Władza policyjna winna jest gminę w sprawowaniu przynależnej tejże policyi miejscowej przez swe organa jak najdzielniej wspierać, i o przekroczeniach przepisów policyi miejscowej, których karcenie do gminy należy, bezzwłocznie ją zawiadamiać.

W Wiedniu dnia 10. Grudnia 1850.

Bach m. p.

126.

Obwieszczenie krajowej komisji organizacyi politycznej z dnia 9. Sierpnia 1851,

o tymczasowych odmianach co do umieszczenia Sądów, które dla Borszczowa i Zaleszczyk są przeznaczone, jakoteż o pozostawieniu razem okręgu sądowego Jezierzńskiego z okręgiem Borszczowskim, nakoniec o przydzieleniu okręgu sądowego Mielnickiego do Sądu Zaleszczyckiego.

Z odniesieniem się do najwyższego rozporządzenia z dnia 6. Listopada 1850, ogłoszonego dziennikiem praw państwa i rządu, mocą którego organizacyja sądów w krajach koronnych Galicyi i Lodomeryi, z Wielkim księstwem Krakowskim i księstwami Oświęcimskim i Zatorskim tudzież na Bukowinie postanowioną została, podaje się niniejszem do powszechnej wiadomości, iż na mocy rozporządzenia wysokiego Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 10. Lipca 1851 za l. 8804, okręgowy sąd kolegialny przeznaczony do Borszczowa tymczasowie, to jest, dopokąd stosunki miejscowe nie dozwolą umieścić go w rzeczonym miejscu, przeniesie się do Zaleszczyk, nim zaś to nastąpi, sąd okręgowy klasy III., przeznaczony do Zaleszczyk, w Borszczowie umieszczony będzie, tudzież że okręg sądowy w Jezierznanach zostanie połączonym z Borszczowem, a okrąg sądowy Mielnicki, tymczasem sądowni Zaleszczyckiemu pod zarząd oddanym będzie.

Goluchowski m. p.

besondere aber in Fällen größerer Kalamitäten, wie bei Feuersbrünsten, Ueberschwemmungen u. dgl. mit den Gemeindeorganen Hand in Hand zu gehen und soweit es thunlich ist, sich bereits früher über die zu ergreifenden Maßregeln zu vereinigen.

§. 32.

Sollte die Gemeinde dem Ansinnen der Polizei=Behörde nicht entsprechen, so hat diese dringende, keinen Aufschub gestattende Maßregeln, in soferne solche aus Rücksichten des öffentlichen Interesse erforderlich sind, sogleich selbst zu treffen und zur Kenntniß der vorgesetzten Behörde zu bringen. Sonst ist die Anzeige an diese Behörde zu erstatten.

§. 33.

Die Polizei=Behörde ist verpflichtet, mit ihren Organen die Gemeinde in Handhabung der ihr zustehenden Lokalpolizei auf das kräftigste zu unterstützen und Uebertretungen der Lokalpolizei=Vorschriften, deren Abhörung der Gemeinde zusteht, sogleich zur Kenntniß derselben zu bringen.

Wien den 10. Dezember 1850.

Bach m. p.

126.

Kundmachung der politischen Organisations=Landes=Kommission vom 9. August 1851,

über die provisorischen Aenderungen in Absicht auf die Pozirung der nach Vorszczow und Zaleszczyk bestimmten Gerichtsstellen, so wie über die Belassung des vereinigten Gerichtsbezirktes Tczierzany mit Vorszczow, und über die Zuweisung des Gerichtsbezirktes Mielnica zu dem Zaleszczyker Gerichte.

Mit Beziehung auf die mittelst des allgemeinen Reichs=Gesetz= und Regierungs=blattes kundgemachte Allerhöchste Verordnung vom 6. November 1850, wodurch die Gerichts=Organisation in den Kronländern Galizien und Lodomerien mit Krakau, Auschwitz und Zator, und in der Bukowina festgesetzt wurde, wird hiermit zur allgemeinen Kenntniß gebracht, daß vermöge Anordnung des hohen Justiz=Ministeriums vom 10. Juli 1851 B. 8804 das nach Vorszczow bestimmte Bezirks=Kollegial=Gericht provisorisch, und zwar bis die Lokalverhältnisse dessen Pozirung in diesem Orte ermöglichen werden, nach Zaleszczyk übertragen, dagegen bis zu derselben Zeit das für Zaleszczyk bestimmte Bezirksgericht III. Klasse in Vorszczow untergebracht; dann der Gerichtsbezirk Tczierzany mit Vorszczow vereinigt belassen, dagegen der Gerichtsbezirk Mielnica einstweilen dem Zaleszczyker Gerichte zur Verwaltung zugewiesen werden wird.

Goluchowski m. p.

